

דרשות הרן – *Derashos haRan*

with English Translation

adapted from that of Rabbi Sharaga Simmons

דרשה ב'

“אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה' וְאַמַּרְתֶּם בְּמַה בִּיאֵהָבְתָנוּ הֲלוֹא־אֵח עָשׂוּ לְיַעֲקֹב נְאֻם־ה' וְאֶהֱבֵ אֶת־יַעֲקֹב: וְאֶת־עֵשׂוֹ שָׁנְאַתִּי [וְאֲשִׁים אֶת־הָרָיוֹ שְׂמָמָה וְאֶת־נַחְלָתוֹ לְתַנּוֹת מְדָבָר: (יג'י)]” (מלאכי א:ב)

“I have shown you love,” Hashem said; But you said, ‘How have You shown us love?’ Isn’t Eisav Yaaqov’s brother – declares Hashem – and I love [only] Yaaqov? And I have rejected Eivav [and made his hills into desolation, and his territory to the jackals of the wilderness.]” (Malakhi 1:2-3)

פשט הפסוק מראה כי אהבת ה' אותנו ב'א' תודע מצד מה שהיה עשו שוה ליעקב באחוה, ולזה היה ראוי שישוה עמו בנחלה, ולא נהיה כן, אבל אהב יעקב להיות מבורכת ה' ארצו, ונחלת עשו נחלה מבוהלת. וזה מתמיה, כי אין חוק ה' כחוק האב המנחיל אשר בן מביש ומחפיר בתוך אחים יחלוק נחלה, אבל חוקו להנחיל אוהביו יש, ומקולליו יכרתו מאין פנות אל שאר בשרם, כי אחותם וקורבתם למה לו. ולזה אחשוב, כי מצד שטבע ענין עשו חייב להיות עוכרנו וראשית צרינו על כל שארית הגוים, מצד היותו אח ליעקב כמו שאפרש, אמר הכתוב כי במה שאהב את יעקב והביאו אל מנוחתו וגרש עשו מן גוי, נודעו חסדיו ורב טוב לבית ישראל.

The plain meaning of the verse is that Hashem's Hashem Chose love for us is demonstrated by the fact that Esau, us because our being equal to Jacob in point of being his brother behavior should also have shared equally in the inheritance, justifies it but did not. For the Blessed One loved Jacob, his land being blessed of Hashem, and the inheritance of Esau was a confounded one. Now this is cause for wonder. For the Blessed One does not follow the practice of the mortal father, who includes a corrupt, shameful son in the inheritance among the others; His practice is, rather, to provide a lavish inheritance for His loved ones and to cut off those He holds accursed, without regard to considerations of familial relationship, these being meaningless to Him. It is, therefore, my view that the very nature of Esau's role as our nemesis and arch-foe among all the other nations, in point of being Jacob's brother, as I shall explain – it is my view that this is the context in which the verse states that Hashem's loving Jacob and bringing him to his rest [inheritance] and cutting off Esau as a nation makes manifest His lovingkindnesses and benevolence to the House of Israel.

והוא, כי בכל עמים רבים לא ימצא ראוי ב'א' לנטור עברה וצרת עין בממשלת ישראל כעשו, כי שארית הגוים אשר קדמו לאברהם כבר ראו כי בו בחר ה' יתברך, וזרעו ראוי להיות יורש (אחצ) עצר, ולזה לא תרע עינם בממשלתו כלל. וכן ראוי להיות דבר האומות המסתעפות ממשפחת אברהם לבל יקנאו בזרע יצחק, אבל יחלקו כבוד לבני הגבירה, כי כן למדום אבותם, ולזה מונחים לטבעם לא ירעו ולא ישחיתו קדש ה' אשר אהב, ולא תרע עינם ולא יקנאו בממשלת ישראל, אבל עשו להיותו אח ליעקב בן כבודה כמוהו, תרע עינו באחיו ובבן אמו מתנשא עליו ויתן דופי, אם לא ישיב ה'

And that is because in all the many other nations Esav has the there was found none to harbor anger and envy same roots, but towards the Jewish hegemony as did Esau. For the an inaccurate other nations who preceded Abraham had already particularist self-image seen that the Blessed One had chosen him and that his children deserved to inherit [Hashem's] treasure. For this reason, they did not envy his hegemony at all. And it indeed befits the peoples who branch out from the family of Abraham not to envy the seed of Isaac but to accord honor to the children of the Mistress [Sarah], for thus had their father taught them. And so, left to their own natures, they would not inflict any injury upon the holy ones beloved of Hashem, and they would not be envious of Israel's hegemony. But Esau, being Jacob's brother, the son of the same noble mother – Esau would, indeed, be envious of his brother and the son of his mother. He would rise against him and seek to undo him if the Blessed One would

יתברך אחר ימינו של עשו באהבתו את יעקב. ולזה אמר(4) כי משלות ארמנות יעקב והיות ערי עשו שממה, וכי לא נתנו ה' יתברך להרע עמו, יוכל יעקב לבחון כי ה' אהבו, כי לא מצא ביעקב און ולא יעמיק להשחית ביעקב בקנאו קנאתו.

not set his designs to naught in His love of Jacob. For this reason, it is stated that from the tranquility of the abodes of Jacob and the desolation of the cities of Esau and Hashem's not permitting the latter to do him any harm, Jacob can discern that Hashem loves him. For Esau will have found no defect in Jacob and will not have been able to wreak destruction upon him in the intensity of his envy.

ועל זה הצד יובן מה שדרשו רבותינו ז"ל ב'ד' במגילה (ו.) באמרו (בראשית כה:כג) "ולאם מלאם יאמץ", ובאמרו (יחזקאל כו:ב) "אמלאה החרבה", שדרשו בו שאי אפשר להיות שניהם שוים בגדולה, אבל אם מלאה זו נחרבה זו. ויש לשאול למה יחוייב זה באדום מכל הגוים. אבל זה על הצד שכתבתי עם תוספת ביאור, והוא כי מצד שאין גוי ראוי שיקנא ביעקב, יהיה אפשר שימשול ממשל רב גם בהיות מושל בישראל, כי ממשלת הגוים בארצותם ללשונותם לא תעיק לישראל כלל, כי דבר אין להם עמו. אך עשו כי תמצא ידו יגבה לבו להתנשא על אחיו כי הוא הבכור, ובנחלתו יתעבר לאמר "גם אני יורש עצר, כי אב אחד לכולנו!" ומזה יחוייב מוט עשו, כי ירים יעקב את ידו וגבר. ואמנם, מוט יעקב לא ימשך מהתנשאות עשו, אבל התנשאות עשו יחוייב למוט יעקב, ולא בעצם על דרך מה שימשך מוט עשו להתנשאות יעקב חלילה, אבל במקרה. והוא כי אם לא צדקת ה' יתברך אשר יעשה ביעקב ואויביו יכניע, כי יחלק ה' יתברך לכל העמים ולאומים ישית בחלקות, למי יחפוץ מבין כל עמים רבים להנחיל כסא כבוד יותר מעשו בן האהובה אשר התהלכו אבותיו לפניו אברהם ויצחק, ולזה יחוייב שינשא עשו בגוים, אם לא בעת אשר יעקב וזרעו יצליחו למלוכה.

And in this context can be understood the homilies of our sages (Megillah 6a) on the verses (Bereishis 25:23): "and the one people shall be stronger than the other people" and (Ezekiel 26:2): "I shall be filled with her that is laid waste," which they expounded as importing that they cannot both be equal in greatness, but that if one is "full" the other must be "waste." It may be asked why this should be the case with Edom [Esau] more than with any other nation. And the answer will be along the lines mentioned above, with some additional explanation. And that is, in view of the fact that there is no reason for any other nation to envy Jacob, it is possible for other nations to exercise great sway even when there is kingdom in Israel. For the reign of the other nations in their lands, according to their tongues, does not oppress Israel at all, their having nothing to do with Israel. But Esau, the first-born, would be angry for his inheritance, saying: "I, too, am an inheritor of the treasure; we have the same father." It is for this reason that Jacob's ascent dictates the descent of Esau. The descent of Jacob, however, does not proceed from the ascent of Esau; but the ascent of Esau dictates the descent of Jacob — not inherently, G-d forbid, as the descent of Esau is dictated by the ascent of Jacob, but fortuitously. And that is, if not for the Blessed One's righteousness to Jacob and the humbling of his foes, when He apportions lots to all the peoples and establishes nations in tranquility, whom, among all the many nations, would He more greatly desire to accord the throne of honor than Esau, the son of the beloved mother, whose fathers, Abraham and Isaac walked before Him? For this reason, it is dictated that Esau be exalted among the nations when Jacob and his children do not attain to kingdom.

Bereishis

24:25:

וַיֹּאמֶר ה' לֵה
שְׂנֵי גֵיִים [גוֹיִם]
בְּבִטְנֶךָ וְשְׂנֵי
לְאֻמִּים מִמֶּנִּי יִפְרְדוּ
וְלֹאִם מְלֵאִם יֵאֱמָץ
וְהָב יֵעֲבֹד צִפְיֹר:

Yechezqeil

26:2:

בְּרֹאדָם יֵעוּ
אֲשֶׁר אָמְרָה צָר
עַל־יְרוּשָׁלַם
הָאֵלֶּח נִשְׁבְּרָה
דְּלִתוֹת הָעַמִּים
נִסְבָּה אֵלַי
אֲמִלְאָה
הַחֲרֵבָה:

Megillah 6a:

וַאֲיֵקָא דְאָמְרִי:
דְּמוֹקְמִי מִינָה
מְלִכֵי הַסָּרִי
וְיִרוּשָׁלַם, אִם
יֹאמֶר לֶךְ אָדָם:
חֲרָבוּ שְׁתִּיחֶן —
אֵל תֵּאֲמֹן. וְשָׁבוּ
שְׁתִּיחֶן — אֵל
תֵּאֲמֹן. חֲרָבָה
קָסְרִי וְיִשְׁבָּה
יְרוּשָׁלַם, חֲרָבָה
יְרוּשָׁלַם וְיִשְׁבָּה
קָסְרִי — תֵּאֲמֹן,
שְׁנֵאֲמֵר:
"אֲמִלְאָה
הַחֲרֵבָה". אִם
מְלִיאָה זֵז —
חֲרָבָה זֵז, אִם
מְלִיאָה זֵז —
חֲרָבָה זֵז. רַב
נַחְמֵן בְּרִי יִצְחָק
אָמַר מִהֲבָא:
"וְלֹאִים מְלֹאִים
יֵאֱמָץ".

זה מה שימשכוהו אלה הטעמים ב'ה' הצודקים, וענתה במ צדקתם מה שראינוהו נמשך מהמציאות, ומה שיעדוהו הנביאים בהמשכתו. וזה שאמר

This is what would be demanded by these cogent considerations and this is, indeed, corroborated by experience and by the testimony of the prophets. And this is the intent of the verse (Bereishis 36:31): "And these are the kings that reigned in the land of Edom before a king reigned over the children of

Divrei

haYamim I

18:13:

וַיֵּשֶׁם בְּאֵדוֹם
נְצִיבִים וַיְהִי כִלְ-
אֵדוֹם עֲבָדִים

הכתוב (בראשית לו:לא) "וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי מֶלֶךְ-מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל:" ולמה הוצרך לכתוב "לִפְנֵי מֶלֶךְ-מֶלֶךְ", אם לא להודיע כי מצד שבימים ההם אין מלך בישראל, מלך מלך באדום. כי לו צלחה המלוכה לישראל לא מלך מלך באדום, כאשר נראה אשר סרה מלכותם בקום מלך בישראל. כי דוד המלך הקים עליהם נציבים ["וַיִּשֶׂם בְּאֱדוֹם נְצִיבִים"] (דה"א יח:יג) ולא הניח להם מלכים, ונמשך כן עד זמן יהושפט, כמו שכתוב בימיו (מ"א כב:מח) "וּמֶלֶךְ אֵין בְּאֱדוֹם נֶצֶב מֶלֶךְ:" ונמשך זה עד ימי יהורם אשר לחטאיו ולכתו אחרי בית אחאב כתוב בו (מ"ב ח:כ) "בְּיָמָיו פָּשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־יְהוֹדָה וַיִּמְלְכוּ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ:" והיו גם כן מלכים עד גלות הארץ, כי כן כתוב (שם כב) "וַיִּפְשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־יְהוֹדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה..." כי לא ענתה צדקתם להכרית מאדום מלך. אמנם בזמן בית שני היה אדום תחת ישראל, כי הורקנוס הזקן שמם שומרי ירושלים והכניסם בברית מילה, ובימי אגריפס כאשר נלכדה ירושלים באו גדודי אדום לעזור את יהודה.

Israel." Why must Scripture state "before a king reigned..." if not to inform us that precisely because there was no king in Israel in those days there was a king in Edom. For if Israel had attained to kingdom there would be no king in Edom, kingdom indeed departing from them, as we see, when a king arose in Israel. For David, king of Israel, appointed deputies over them and did not allow them kings, this situation obtaining until the time of Yehoshafat, as it is written of that time (I Kings 22:48): "There was no king in Edom; a deputy was king." And this situation persisted until the time of Yehoram, of whom (because of his sins and his following the house of Achav) it is written (II Kings 8:20): "In his days Edom revolted from under the hand of Judah and they made a king over themselves." And they had kings until the exile, as it is written (Ibid 22): "And Edom revolted from under the hand of Judah until this day," the Jews not being sufficiently righteous to cut off a king from Edom. In the time of the second Temple, however, Edom was subservient to Israel, Hyrcanus making them guards of Jerusalem and causing them to enter the covenant of circumcision. And in the days of Agrippas, when Jerusalem was taken, Edomite regiments came to the assistance of Judah.

לְדוֹד וַיִּשְׁעֵהוּ
אֶת־דָּוִד בְּכֹל
אֲשֶׁר הָלַךְ:

כבר נראה מזה כי כל הימים אשר הצמיח ב'ו' ה' יתברך קרננו נתן אומות אדום תחתינו, וכאשר נפשענו מקרית עוז בפשע שומם, חגר אדום בעוז מתניו, כי כבר הודיעונו רבותינו היותנו בגלות אדום, כי עם היות אשר רומי המחצבת רהבנו היא מכלל ארץ יון, עם כל זה מלכיה אשר מלכו בה היו אדומים, והיו בתוכה מאדום עם רב, כמו שמתורגם (איכה ד:כב) "... פִּקְד עֲוֹנֶךָ בְּתַאֲדוֹם וגו' [גְּלָה עַל־חַטָּאתֶיךָ:]" - "אֶסְעַר עֲוֹנֶיךָ בְּרֵתָא דְרומי רִישְׁעָא דְמַתְבַּנְיָא דְמִלְאָה אוֹכְלוֹסִין מִן בְּנֵי אֱדוֹם."

It is apparent from all this that all the days that the Blessed One prospered us, He trod down the peoples of Edom beneath us; and when we undermined our Tower of Strength, Edom girded its loins in might. For our sages have already made it clear to us that our present exile is the exile of Edom. For though Rome "the cutter" has been our undoing and it is considered part of Greece (Onkelos translating [Bamidbar 24:24] "And tzim from Kittim" - "and troops will be summoned from Rome" and Kittim is one of the sons of Yavan (Greece) (see Bereishis 10:4), still, its kings were from Edom, as was much of its population, Onkelos translating (Lamentations 4:22): "Your iniquity is remembered, daughter of Edom," as "Your sin is visited upon you, Rome, you wicked one, built up in Italy and filled with people from the children of Edom."

Bereishis
10:4:
וּבְנֵי יוֹן אֱלִישָׁה
וְתַרְשִׁישׁ בְּתִים
וְדַדָּיִם:
Bamidbar
24:24:
וְצִיִּם מִיַּד כְּתִים
וְעַנְוֵי אֲשׁוּר וְעַנְוֵי
עֶבֶר וְגַם־הוּא
עַד־י אֲבָד:
Targum ad
loc:
וְסִיעַן וְצִטְרוֹן
מְרוֹמָאֵי וַיַּעֲבֹר
לְאַתּוּר
וַיִּשְׁתַּעֲבְדוּן
לְעֶבֶר פְּרֵת וְאֶף
אֲנֹן לְעֵלְמָא
וַיִּבְדּוּן:

הנה זה מה שנראהו במה שעבר עלינו מן ב'ו' הזמן בענין אדום, כי בהציב ה' יתברך מטה עוזנו מטה ידו, ובשפלנו ובדברנו רתת גבר עד להשחית. ואמנם במה שיעבור עוד מן הזמן, כבר יעדו הנביאים

This is what we have seen to be the case with the passage of time vis-à-vis Edom - that when the Blessed One raised the staff of our strength, Edom's hand was lowered; and when we were lowered and cringing, he grew in destructive power. And, as to what will transpire with the continued passage of time, the prophets have

שימשך ענינו על זה הסדר בעצמו, אמר (עובדיה א:יח) "וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ וְכוּ' וּבֵית יוֹסֵף לְהֵבֵא וּבֵית עֵשָׂו לְקֶשׁ וְדָלְקוּ בָהֶם וְאֶכְלוּם וְלֹא־יִהְיֶה שְׂרִיד לְבֵית עֵשָׂו כִּי ה' דָּבָר:" (שם כא) "וְעָלוּ מוֹשְׁעִים וְכוּ' [בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת־הָרָר עֵשָׂו וְהִיטָה לִיהוָה הַמְּלוֹכָה:]" כבר ביאר שעם היות שפעמים רבות נפל עשו ויפול וקם, אמנם לא יפול לבל יוסיף קום עד יקום יעקב ולא יוסיף לנפול עוד.

already described it as following this pattern until (Ovadiah 1:18): "And the house of Jacob shall be fire and the house of Joseph, flame, and the house of Esau, stubble... (Ibid 21): and liberators shall ascend Mount Zion to judge the mountain of Esau, and the kingdom shall be Hashem's." That is, though Esau has fallen and risen many times, he will not fall never to rise again until Jacob rises never to fall again.

הנה אם כן המציאות נחלק לשני אלו ב'ח' הילדים תאמי צביה לרשת אותו כל אחד בעתים שונים, ולסיבת הקשר החזק אשר ביניהם נקראו שניהם תולדות יצחק, ולזה פתח בפרשה ואמר "וְאֵלֶּה תוֹלְדֹת יִצְחָק וגו' [בְּנֵי־אֲבֹרָהֶם אֲבֹרָהֶם הוֹלִיד אֶת־ יִצְחָק:] ענינו, כי אלו השנים יעקב ועשו הנזכרים בפרשה הם תולדות יצחק, כי עם היות עשו רשע, כתולדותיו יחשב. אבל אברהם (וישמעאל) אינו כן, "כִּי לֹא יִירָשׁ בְּנֵי־הָאִמָּה", ולא ינחל כבוד ליקרא תולדות אברהם כיצחק [וְאֵלֶּה תוֹלְדֹת יִצְחָק בְּנֵי־אֲבֹרָהֶם] (בראשית כה:יט), ולכן הוסיף ואמר "אֲבֹרָהֶם הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק:" והסיבה בזה כי יצחק וישמעאל לא הושוו אצל אברהם לאהבה, אבל שם יצחק צבי עדין ואליו הנחיל כבוד עשרו, ולבני הפילגשים נתן מתנות וישלחם מעליו (בראשית כה:ו), ואחר כך לא היה להם קשר עם יצחק כלל, אבל ראוי להיות נשכח זכרם. ולא היה כן דבר יעקב ועשו אצל יצחק, עד כמעט עשו היה בחירו רצתה נפשו, כי שניהם היו בני גבירה כבודה מדובקים איש באחיו מלידה ומבטן ומהריון, נקשרים בהדרגת ממשלה כמעט כל ימי עולם על הדרך שאמרתי. ולזה אי אפשר להשכיח שמו, עם היותו רשע, כי בו נשוב נהפוך ידינו כל היום. ולזה אמר (בראשית כה:יט) כי אלו הילדים שניהם תולדות יצחק, וסיפר איך בא ענינם מורה על מה שנמשך מאחרי כן.

We see, then, that the hegemony was apportioned to these two twins, each to inherit it at different times. And because of this strong bond between them they were both called "the generations of Isaac," for which reason the parshah opens (Bereishis 25:19): "And these are the generations of Isaac..." That is, these two, Jacob and Esau, the subjects of this Parshah, are the generations of Isaac. For though Esau was an evildoer, he is still reckoned as Isaac's son — unlike Ishmael (Bereishis [21:10]: "...for the son of this bondwoman will not inherit with my son, Isaac"), who is not accorded the honor of being referred to as "the generations of Abraham," as Isaac is, for which reason it is added "Abraham begot Isaac." The reason for this is that Isaac and Ishmael were not equally beloved of Abraham; but he made Isaac the apple of his eye and bequeathed to him the glory of his wealth, whereas to the sons of the concubines he gave gifts and sent them away from Isaac. After that they had no relationship with Isaac whatsoever and deserved to be forgotten. This was not the case, however, with Jacob and Esau vis-à-vis Isaac — to the point that it was almost Esau who was his favorite son! For both of them were the sons of the noble mistress [Rivkah], attached to each other from birth and conception, and conjoined in kingdom almost forever, as I have explained. For this reason, Esau's name cannot be forgotten, though he be an evil-doer, for our fates are so inextricably intertwined. For this reason, both of these children are referred to as "the generations of Isaac," and the parshah goes on to describe how their later history is foreshadowed.

Bereishis
21:10:
וּתְאֵמַר לְאֲבֹרָהֶם
גִּרְשׁ הָאִמָּה
הַזֹּאת וְאֶת־בְּנֵיהָ
כִּי לֹא יִירָשׁ בְּנֵי
הָאִמָּה הַזֹּאת
עִם־בְּנֵי עִם־
יִצְחָק:

Bereishis
25:6:
וּלְבָנֵי הַפִּילְגָשִׁים
אֲשֶׁר לְאֲבֹרָהֶם
נָתַן אֲבֹרָהֶם
מִתְנַת וּישְׁלַחֵם
מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ
בְּעוֹדוֹ חַי הַקְּדָמָה
אֶל־אֶרֶץ קְדָמָה:

ואמר ראשונה כי לא הרתה אמם מהם על ב'ט' המנהג הטבעי, כי עקרה היתה, אבל מאשר העתיר יצחק לה' יתברך ונעתר לו וריפאה (בראשית כה:כא). אמנם בזה אפשר

It is first stated that their mother did not conceive them within the conventional framework of nature (for she was barren), but as a result of Isaac's entreaties of the Blessed One on her behalf. These were accepted and she was healed. This may, at

Prayer,
connecting
action, and
changing
nature

שיפול ספק ופלא, כי רבקה לא נפלה ליצחק במקרה, אבל היא האשה אשר הוכיחה ה' אליו כאשר הורה ענין אליעזר, ואיך סמך לגורל יצחק עקידו אשה עקרה. כי אי אפשר שיושב בזה אלא מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בפרק הבא על יבמתו (יבמות טד.) שה' יתברך מתאוה לתפלתם של צדיקים, כי בזה יקרבים אליו למה שתתאחד הנפש עם בוראה, כי תרבה תפלה מה שלא יעלם.

first glance, evoke doubt and wonder. For Rivkah did not fall to Isaac's lot adventitiously, but she was the woman designated for him by Hashem (as seen in the episode of Eliezer). How, then, could He have chosen a barren woman as the lot of His "bound one"? This cannot be resolved except through the dictum of our sages of blessed memory (Yevamoth 64a): "The Blessed One desires the prayers of the righteous." For in this way He draws them close to Him, the soul uniting itself with its Creator in an abundance of prayer which cannot fail of acceptance.

Bereishis 25:21:
וַיַּעֲתֶר וַיִּצְחָק לָהּ לִנְכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקֹרָה הִיא וַיַּעֲתֶר לֹא ה' וַתְּהִי רִבְקָה אִשְׁתּוֹ:
Yevamos 64a:
אָמַר רַבִּי יִצְחָק: מִפְּנֵי מָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ עֲקוּרִים? מִפְּנֵי שֶׁהִקְבִּיחַ מִתְאַוְּהוּ לְתַפְלָתוֹ שֶׁל צְדִיקִים.

ואמנם במה שאמר (בראשית כה:כא) "לִנְכַח בְּיָמֵי" אִשְׁתּוֹ", דרשו בו (יבמות טד.) שרבקה התפללה גם כן עם יצחק, ויעתר לו ולא לה. ולפי זה היה ראוי שיאמר ויעתירו יצחק ורבקה, אבל אולי למה שהזכיר שנעתר לו ולא לה, סתם תפלתה ולא הזכירה בפירוש, אבל רמז באמרו לנכח אשתו. וזה אמנם דרך דרש.

As far as its being written (Bereishis 23:21): "And Isaac prayed next to his wife," our sages (Yevamoth 64a) expounded this as implying that Rivkah prayed together with Isaac, but that (Bereishis, Ibid): "Hashem was entreated of him," and not of her. But, according to this interpretation, it should have been written "And Isaac and Rivkah prayed." It may be, however, that the interpretation is derived from her prayer not being specifically mentioned but her praying being implied in the expression "next to his wife," this being consistent with homiletic interpretation.

Ibid:
אָמַר רַבִּי יִצְחָק: יִצְחָק אָבִינוּ עֲקוּר הָיָה, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיַּעֲתֶר יִצְחָק לָהּ לִנְכַח אִשְׁתּוֹ. "עַל אִשְׁתּוֹ" לֹא נֶאֱמַר, אֲלָא "לִנְכַח", מִלְּמַד שֶׁשְׂנֵי הֵם עֲקוּרִים הָיוּ. אִי הָכִי: "וַיַּעֲתֶר לֹא" — "וַיַּעֲתֶר לָהּ" מִיִּבְעֵי לִיָּהּ! לִפִּי שְׂאִינוּ דוֹמָה תַּפְלַת צְדִיק בֶּן צְדִיק לְתַפְלַת צְדִיק בֶּן רָשָׁע.

אבל על דרך הפשט אחרת בו ענין, והוא ב'י"א כי המשתנה (+) אם ישתנה בדרך פלא, יוכן ראשונה לדבר אשר ישתנה אליו, לא שיעתק אל הענין הזה אצלו בטבע והוא עודנו על ענינו הראשון, כאילו תאמר כי רבקה עודנה על מזגה הראשון ועל הרכבת אבריה הכליים המחייבים העקרות, קיבלה הריון וילדה, אין הענין כן. אבל לתפלת יצחק הכין ה' מזגה, וצלחה הרכבתה להריון.

The plain meaning, however, I understand along A return to the following lines: One whose nature is changed, discussing though it is changed miraculously, must first be Maaseh adapted to what he is being changed for and cannot simply attain to what is foreign to his nature while still in his original state. Similarly, in our case, it is not to be understood that Rivkah, while still in her original state, with defective reproductive organs dictating barrenness, nevertheless conceived and gave birth. It was not so. Rather, as a result of Isaac's entreaties, the Blessed One modified her nature and rendered her constitutionally capable of conception.

Bereishis

וכל זה אמנם באמצעות משפיעים הדרוך ב'י"ב ה' בינינו ובינו. כי מן הנראה אשר בהשתנות התחתונים יחוייב שישתנה דבר מה בעליונים. ולזה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מכילתא:בשלח על הכתוב

However, such operations entail the activation of mediating effluences between ourselves and the Blessed One. For, apparently, changes in the terrestrial presuppose changes in the celestial, our sages saying in this connection (Mechilta Beshalach 2): "The Holy One Blessed be He does not exact payment from a people until He exacts it from its heavenly plenipotentiaries first." Several verses are adduced in corroboration of this principle, among

Hashem only abandons people who abandon Him Shemos 12:12:
וְעָרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם בְּלִילָה הָרָה וְהִכִּיתִי כָל־

שמות טו:א)¹ אין הקב"ה נפרע מן האומה עד שנפרע מאלהיה תחלה. והסמיכו זה לכמה פסוקים, מכללם (ישעיה כד:כא) "[וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא] יִפְקֹד ה' עַל־צָבָא הַמְרוֹם בַּמְרוֹם וְגו' [וְעַל־מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל־הָאָדָמָה:] וְאָמַר (שמות יב:יב) "וּבְכָל־אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים."

them (Isaiah 24:1): "Hashem shall punish the host of the high ones," and (Shemos 12:12): "And against all the gods of Egypt I will execute judgments."

בְּכֹל בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם מֵאֲדָם
וְעַד־בְּהֵמָה
וּבְכָל־אֱלֹהֵי
מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה
שְׁפָטִים אֲנִי ה'.

וזה יראה מתמיה מאד אשר בחרות אפו ב'י"ג על רעי השפלים יפקוד על העליונים הנגשים אליו. ואמנם עם העיון הטוב ימצא מחויב. והוא כי האפשרי בבחינת סיבותיו ישוב מחויב, כאילו תאמר שירידת המטר ביום מחר דבר אפשרי, אבל אם נציע כי תוכנו סיבותיו, וכאילו תאמר כי האדים הלחים כבר עלו והאוויר האמצעי בתכונה משיבה אותם מים, ישוב זה האפשר מחויב, ואין מנוס אם כן לבל יהיה מטר נתן ארצה [אם לא] על צד הפלא, אלא בשנות הדבר המחייב, ומאשר למחייב ההוא עוד מחייב, אין מנוס שלא ישתנה האמצעי העליון בצד מה, כי המציאות כולו נקשר קצתו בקצתו, ולזה אמרו אין הקדוש ברוך הוא נפרע מהאומה עד שנפרע מאלהיה תחלה, כי הם ברוב יעבדו למשפיעיהם, ואם המשפיעים המאזרים חיל המדריכים עוז למצרים לא ישתנו כלל, גם שתעוז במעוזם לא תאבד האומה על ידי כן, אם לא תחלש יד התומכה ומחזיקה.

Now this seems exceedingly strange, that His wrath against the evils of the lower beings embraces the higher ones arrayed before him. (15) However, upon closer analysis, this will be found to be a necessary corollary. For that which is possible becomes necessary upon the materialization of its causes. For example, it may be said that rain tomorrow is a possibility; but if we posit that its causes have already materialized, i.e., that the mists have already risen and that the inner, middle air has already saturated them with water, then this possibility becomes necessary. And it is impossible that it not rain except through some miraculous intervention, the changing of the necessary cause. And in view of the fact that that necessary cause has a necessary cause of its own, it is impossible that the highermost cause not be changed in some way, for all of existence is interlinked — end to end. And it is in this context that our sages said: "The Holy One Blessed be He does not exact payment from a people until He exacts it from its heavenly plenipotentiaries first." For these peoples, for the most part, worshiped these heavenly influences; and if the latter, which generate power and strength for Egypt, remain entirely unaffected, though their very stronghold be assailed, the people will not be destroyed for all of this unless the hand of its supporter and strengthener be weakened.

.. and once abandoned to lower forces, they are under their influence

וכאשר יתוקן גם כן ענין איזה נברא, ב'י"ד יצטרך שפע שופע עליו מתקן ענינו באמצעות לא נשערהו. אבל כי יבא התיקון מצד איזה מעתיר, נראה שיהיה המעתיר אמצעי באותו שפע השופע, באמצעותו יחול על אשר יעתיר בעדו. ולזה בהחיות אליהו בן הצרפית התמודד על הילד שלשה פעמים [וַיִּתְמַדְד עַל־הַיֶּלֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּקְרָא אֱלֹהֵי..."] (מלכים

Similarly, the remediation of any creation requires an effluence reaching it and effecting such remediation through agents of which we have no knowledge. But when this remediation comes through a supplicant, it would seem that this supplicant himself is a mediating agent through which the effluence comes to rest upon the object of his supplications. For this reason, when Eliyahu brought back to life the son of the widow of Zarefat (I Kings 17:21), he stretched himself out upon him three times, the boy's substance thereby readapted for the reception of life. And Elisha, too,

The person praying has to connect the shefa to the desired physical change

¹ Mechilta on Az Yashir:

דבר אחר: "כי גאה גאה" מהגאה הוא על כל הגאים, במה שאומות העולם מתגאין לפניו בו נפרע מהן: וכן את מוצא באנשי מבול שבמה שנתגאו לפניו בו נפרע מהן: וכן את מוצא באנשי מגדל ובאנשי סדום: וכן את מוצא במצרים שבמה שנתגאו לפניו בו נפרע מהן שני' ויצו פרעה לכל עמו לאמר "כל הבן הילוד היארה תשליכהו" (א:כב): מה נאמר בהן "מרכבות פרעה וחילו ירה בים" (ט:ט): וכן את מוצא בסיסרא שבמה שנתגאה לפניו בו נפרע ממנו שני' "ויזעק סיסרא את כל רכבו, תשע מאות רכב ברזל, ואת כל העם אשר אתו מחרושת הגוים אל נחל קישון" (שופטים ד:יג) ומהוא אומר מן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא (שם ה:כ): וכן את מוצא בסנחריב שבמה שנתגאה לפניו בו נפרע ממנו שנאמר "ביד מלאכך חרפת ותאמר ברב רכב" [וגו'] אני קרתי ושתיתי מים ואחריב בכף פעמי כל יאורי מצור (מלכים ב' יט:כג-כד):

א' יז:בא), ובזה נתקן ענין הגשם ההוא וקבל צורת החיות. ואלישע גם כן בהחיותו בן השונמית שכב עליו ושם פיו על פיו² וגו' (מלכים ב' ד:לד), וראשונה אמר (מלכים ב' ד:כט) "וְשַׁמְתָּ מְשַׁעֲנֵתִי עַל־פְּנֵי הַנְּעָר: ויעקב גם כן (בראשית מח:ט) אמר "...קָחֶם־נָא אֵלַי וְאַבְרָכֶם..." וישת ידיו עליהם (שם יד). וכל זה מורה כי השפע מוכן למתברך באמצעות המברך והמתפלל, ולזה ראוי שיקרב אליו במקום או ידבק בו אם אפשר.

when he brought back to life the son of the Shunamite woman (II Kings 4:34), lay down upon him and placed his mouth to his mouth, instructing first (Ibid 29): "and lay my staff upon the face of the child." And Jacob, likewise, said (Bereishis 48:9): "Take them to me and I will bless them," and he placed his hands upon them. All of this demonstrates that the effluence is conditioned for the object of the blessing through the agency of him who pronounces the blessing or the prayer, for which reason it is desirable that the first be in close proximity to the second or even in contact with him if possible.

ולכן אמר(+) כי יצחק העתיר לנכח אשתו, כדי שיכוין אליה דעתו יותר, ותשיג שפע יתקן גופה ויוציאנה מתכונת העקרות, ויצלח זה בהיותה יותר קרובה (לן) במקום, ולזה העמידה נכחו להקריבה אליו, כי לא היה אפשר ביותר מזה עודנו עומד לפני ה'.

This is the rationale for Isaac's praying "next to his wife," so that he could the more focus his mind upon her and draw down the remediating effluence which would annul her barrenness. The effectiveness of the mediation being a function of proximity, he placed her as close as possible to him, there being no more optimum moment than that of his standing in prayer before Hashem. (c.f. Bereshis 18:22)

ואחר שסיפר שזה ההריון היה בדרך פלא, סיפר איך נתהוו אלו הבנים, בענין מורה איך ימשך ענינם ומבין לאחריתם. והוא כי אלו הבנים נלחמו איש באחיו בעודם בבטן, עד שהרגישה אמם שענין זה לא קרה לאשה הרה לעולם, עד שהתעוררה כי על כל פנים יורה איזה ענין, ולזה שמה פניה לדרוש את ה' יתברך לדעת מה זה ועל מה זה, והוא אמרו (בראשית כה:כב) "וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶה אֲנִי, וַתִּלְדֵּךְ לְדָרֶשׁ אֶת־ה': וכו'.

After recounting the miraculous nature of this conception, the parshah goes on to relate how the origins of these children foreshadow and illumine their later history. First we are told that the brothers warred with each other while yet in the womb, until their mother, in the consciousness that nothing of this kind had ever happened to a pregnant woman before and that it must perforce presage something of great moment, determined to probe it by making inquiry of Hashem. This is subsumed in (Bereishis 25:22): "And the children wrangled within her, and she said: 'If so, why am I thus?' And she went to inquire of Hashem."

How did the boys' character diverge despite both nature and nurture?

ואומר[ה] אם כן, נתפרש יפה בבראשית ב'י"ז רבה. אמרו שם (על הכתוב שם) "(רבי חגי בשם?) רבי יצחק אמר מלמד שהיתה אמנו רבקה מחזרת על פתחיהן של נשים ואומרת להן הגיע (לכן) הצער הזה בימיכם? [אם כן] הוא צערו של בנים והלואי לא עברתי."

"If so" is very aptly interpreted in the Midrash (Bereishis Rabbah 63:6): "R. Chaggai said in the name of R. Yitzchak: 'We are hereby taught that Rivkah went around asking pregnant women: "Did you ever experience travail of this kind?"'"

ולפי זה יתפרש הפסוק, שאחר ששאלה הנשים אם קרה להן כן בהריון ותאמרנה "לא", אמרה "אם כן למה זה אנכי" על הענין הזה, אף על פי ששם בבראשית רבה לא סיימו בפירוש סוף הפסוק, אבל

In this context the verse is to be interpreted as meaning that after she had asked these women if they had ever experienced anything similar and had been answered in the negative, she said: "If so, why am I thus" — placed in this strange situation which was never the lot of others? (The Midrash

Ibn Ezra (Bereishis 25:22): וַיִּתְרַצְצוּ מרוצה והצד"י כפול ואחיו

² Melakhim II 4:34:

כך פירש רבי אברהם בן עזרא (בראשית כה:כב), והוא פירוש נאה.

itself does not explicitly interpret the conclusion of the verse, but R. Abraham ibn Ezra interprets it in this manner, and it is, indeed, an apt interpretation.)

"פְּבָרְקִים יְרוּצְוּ:" (נחום ב:ה) ונקראו "בנים" על שם סופם. וכן "ובגדי ערומים תפשיט:" (איוב כב:ו) והיא שאלה לנשים שילדו אם אירע להם ככה ותאמרנה לא. וטעם ותאמר אם-לן הדבר והמנהג למה זה אנכי בהריון משונה:

ואחרי יודעה כי אין דרך נשים לה, הלכה ב'י"ט "לְדַרְשׁ אֶת־ה' מפי נביאים, או התבודדה בעצמה בענין יחול רוח ה' לפעמה, ויגידנה מה יהיה בסופה כדברי רש"י ז"ל (שם), כלומר שנכספה לדעת מה שמורה עליו הענין הזר ההוא. ואף על פי שהרמב"ן ז"ל³ (שם) לא נתחוור בפירושו, מצד שאמר כי לא מצא דרישה אל ה' רק להתפלל, כטעם "דְרַשְׁתִּי אֶת־ה' [וְעֲנֵנִי וּמְפַל־מְגוֹרוֹתַי הַצִּילֵנִי:]" (תהלים לד:ה), "דְרַשׁוּנִי וְחַיּוּ:" (עמוס ה:ד), "[... הַלְדַרְשׁ אֹתִי אַתֶּם בְּאֵיִם] חִי־אֲנִי אִם־אֲדַרְשׁ לָכֶם..." (יחזקאל כג:ג), לפי הנראה נשמט ממנו מקרא שכתוב (מלכים ב' ח:ח) "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־חִזְקִיָּה אֶל־קַח בְּיָדְךָ מִנְחָה וְלֵךְ לִקְרֹאת אִישׁ הָאֱלֹקִים וְדַרְשֵׁת אֶת־ה' מֵאוֹתוֹ לֵאמֹר הַאֲחִיָּה מִחֲלֵי זֶה:" וכתוב גם כן (מלכים ב' א:ב) "לָכֵן דַּרְשׁוּ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עַקְרוֹן אִם־אֲחִיָּה מִחֲלֵי זֶה", ואלה הדרישות אינן אלא לדעה מראשית אחרית, ואף זו כן, כי נכספה לדעת מה שמורה עליו זה הענין הזר הקורה אליה.

After ascertaining that her situation was atypical, she went to inquire of Hashem by way of prophets (or she isolated herself for the reception of the spirit of Hashem, which would reveal it to her) what would be her latter end (according to Rashi of blessed memory) — that is, she yearned to know what was presaged by this strange phenomenon. And though the Ramban takes exception to this interpretation, saying that he had never encountered "inquiry of Hashem" as connoting anything other than prayer, as in (Tehillim 34:5): "I have inquired of Hashem..." , (Amos 5:4): "Inquire of me and live," (Ezekiel 20:3): "As I live, I will not be inquired of by you" — it would seem that the following escaped his notice (II Kings 8:8): "And the king said to Hazael: "Take a present in your hand, and go meet the man of G-d, and inquire of Hashem by him, saying: "Shall I recover from this disease?" and, similarly, (Ibid 1:2): "Go and inquire of Ba'al Zevuv, the god of Ekron, whether I shall recover form this disease." These latter inquiries are to determine what will transpire — as is the case here, Rivkah yearning to know the import of the strange thing occurring to her.

וה' יתברך הודיעה שזה מתחייב למה ב'כ"ב שאין בבטנה שני עוברים לבד, אבל גם שני גוים, כי כל אחד מהם יהיה לגוי גדול, ואלה האומות יתפרדו ממעיה, רוצה לומר כי לא יקרה ביניהם הפירוד לימים רבים, אבל תיכף צאתם ממעיה יתחיל וימשך, ואלה האומים לא יהיו שוים באומן, אבל האחד יאמץ בעת מה והשני בעת מה. וסיבת פירודם יהיה כי ה"רַב יַעֲבֹד צָעִיר", ולהיות זה בלתי נסכם לטבע האנושי, לא יעמדו כי אם במריבה. כי (גא) [לן] סודר הענין בהפך, כי הבכור ימלוך והצעיר יעבדנו, (גב) לא ימשך מזה ריב ומצה, כי הצעיר לא ימאן לענות מפני

And the Blessed One apprises her that the phenomenon is not simply the result of her bearing two fetuses alone, but of her bearing two nations, each of them destined to become a great nation in its own right. And, what is more, these peoples will separate themselves from her innards. That is, the divergence will not take a long time in coming, but will begin, and will continue unabated, from the time of their leaving her womb. And these two peoples will not be equal in strength, but one will be stronger at one time, and the other, at a different time. And the reason for their estrangement will be that the elder will serve the younger, a state insupportable by human nature except within a framework of strife. It was deliberately not arranged otherwise — that the elder dominate and the younger serve him — for this would not result in strife and contention, the younger not balking at subservience to the elder.

Bereshis 25:23: וַיֹּאמֶר ה' לָהּ "שְׁנֵי גוֹיִם] וְשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעֶיךָ יִפְגְּדוּ, וְלֹאִם מְלֹאִם יֵאָמֵץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר:" Kesuvos 103a: דַּתְנָא: "כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ," אֶת־אָבִיךָ — it

³ Ramban (Bereishis 25:22):

ותאמר אם כן למה זה אנכי אם כן גדול צער העבור למה זה אנכי מתפללת ומתאוה על ההריון לשון רש"י (רש"י על בראשית כ"ה:כ"ב) ואיננו נכון ורבי אברהם אמר (אכן עזרא על בראשית כ"ה:כ"ב) כי שאלה את הנשים אם אירע להם ככה ותאמרנה לא ותאמר אם כן הדבר והמנהג למה זה אנכי בהריון משונה והנה הכתוב חסר ואיננו שלם בפירוש הזה והנכון בעיני כי אמרה אם כן יהיה לי למה זה אנכי בעולם הלואי אינני שאמות או שלא הייתי כטעם כאשר לא הייתי אהיה (איוב י יט) : ותלך לדרוש את ה' לשון רש"י (רש"י על בראשית כ"ה:כ"ב): להגיד מה יהא בסופה ולא מצאתי דרישה אצל ה' רק להתפלל כטעם דרשתי את ה' וענני (תהלים לד ה) דרשוני וחי (עמוס ה ד) חי אני אם אדרש לכם (יחזקאל כ ג):

הבכור, וכבר דרשו (כתובות קג.) "כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ [וְאֶת אִמְךָ]" (שמות כ:יב) לרבות אחיך הגדול, אבל הבכור לא ימצא את לבו להכנע לצעירו, והצעיר יבקש המלוכה אשר ניתנה אליו, ולזה תהיה ביניהם לעולם מצה ומריבה. וזהו מה שיורה עליו התרוצצם בבטן, לבקש כל אחד עוז ותעצומות על חברו.

ואמנם איך קרה זה לא אדענו, כי אין ב'כ"א ספק כי לא נבראו אלו העוברים להיות חייתם בריב עד שיתחילו בבטן להלחם. אין מנוס אם כן [מ]לתת לזה איזו סיבה טבעית מחייבת. ואמנם הסיבה לפי הנראה הוא, היות כל אחד מאלה העוברים מזגו מנגד למזג חברו לגמרי, כי עשו היה אדמוני כולו כאדרת שער, מורה על רתיחת הלחות ורוב העשניות, ויעקב היה איש חלק נח בליחותיו בלתי מעלה עשן. וכן היו דרכיהם ומעשיהם, כי עשו היה "אִישׁ שֹׁדֵד" (בראשית כה:כז) מבקש התנועה, בביתו לא ישכנו רגליו, ויעקב [אִישׁ תָּם] יָשָׁב אֱהָלִים תפארתו לשבת בית, ואלה העוברים חלוקי המזג מאד, [ו]אין ספק שכל אחד יעיק לחברו בטבע, כי הדברים החלוקים בטבע כל אחד יקומם על חברו וידחנו בכחו, ולזה יתרוצצו אלה העוברים בבטן.

אבל אם היה זה הענין טבעי כאשר ב'כ"ב הנחנהו, איך יורה זה, דבר עתיד להיות בילדים האלה. זה אמנם יהיה על דרך שביארנו, והוא כי היותם על זה הניגוד בטבע, היה זה נפלא מאד, כי היות האנשים חלוקי המזג מתנגדים, יהיה נמשך לטבע האב והאם. ואם תרצה ליחסו אל המערכת, יהיה נמשך לרגעי ההריון והלידה. ולזה ראוי שהבנים התאומים יתדמו במזג ובמדות הנמשכות אחריו, כי טבעיהם ואבריהם ביום הבראם כוננו ברחם אחד ועת אחת. ונניח שחול הצורה לא יהיה בעת אחת, אמנם ברוב לא יגיע מרחק הזמן ביניהם עד שינגד מערכת האחד למערכת חברו, מצורף שהמערכת תרשום כפי הכנת המתפעל, ואחר ששני חומרי אלה הילדים שוים בהכנה, איך תרשום בהם

(In this connection our sages expounded [Kethuvoth 103a]: "Honor eth your father' — this ["eth"] includes your older brother."), but the first-born will not find it in his heart to humble himself to his younger brother, and the latter's solicitation of the dominance accorded him will be an ever-present cause of strife and dissension between them. This is the signification of their wrangling in the womb, each desiring ascendancy over the other.

The cause of this, however, is perplexing; for, beyond a doubt, these fetuses were not created so greatly at odds with each other as to begin battling in the stomach! There is no escape, then, from positing a natural cause for this phenomenon, that cause being, in my view, the diametric opposition of the nature of the one to the nature of the other. For Esau was (Bereishis 25:25): "reddish, all over like a hairy cloak," indicating boiling humors and an excess of vapors, whereas Jacob was a smooth-skinned man, of quiescent humor and dormant vapors. And this was paralleled in their ways and deeds, Esau being a man of the field, seeking movement, his feet not planted in his home, and Jacob, a dweller of tents, "glorying in dwelling at home." Now these fetuses, being thus disparate in nature, would undoubtedly be naturally oppressive to each other. For those things which are mutually antagonistic attack and forcefully repel each other. For this reason, the fetuses wrangled in the womb.

אֶשֶׁת אָבִיךָ,
— וְאֶת אִמְךָ —
זוֹ בַעַל אִמְךָ, וְיוֹ
יְתִיבָהּ — לְרִבּוֹת
אֶת אָחִיךָ
הַגָּדוֹל!

Finding a natural cause — but not to rule out a spiritual one

Bereishis 25:27:

וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעוּרִים
וַיְהִי עֹשֵׂוֹ אִישׁ
יָדֵעַ צִיד אִישׁ
שֹׁדֵד וַיַּעֲקֹב אִישׁ
תָּם יָשָׁב אֱהָלִים:

But if this was a natural phenomenon, as we have posited, how can it be seen as presaging their future relationships? The answer is along the lines we have indicated. Their natural antagonism itself was a miraculous phenomenon. For antagonistic temperaments among individuals are attributable to the difference in their parentage. And if they are to be attributed to the stellar system, the distinguishing factor becomes the moment of conception and birth. This being the case, twins should be similar in their nature and in the character traits attendant upon it, their natures and organs having been created in the same womb at the very same moment. And even if we assume that the two forms are not invested at the same moment, still, the time lapse is not so great as to warrant the assumption of antagonistic stellar systems. To this should be added the fact that the effect of stellar influence is determined by the nature of the material acted upon, and, in view of the similar material natures of twins how could such a radically different stellar effect be accounted for? The opposition of their natures, then, being so unnatural a phenomenon, we must conclude that

המערכת רושם מנגד כל זה הניגוד הרב. זה אמנם זר מאד שיקרה על המנהג הטבעי, אבל חודש מה' יתברך להיות אות ומופת [למה] שיקרה לילדים האלה.

ולפי זו ההנחה לא נתחלף מזג הילדים ב'כ"ג האלה, (#לח#) [זולתי] כדי שיורה מה שיקרה להם בבטן אמם, על המוצאות אותנו באחרית הימים, למען ידעו העומדים בימים ההמה כי כן יהיה ענינם כל ימי עולם.

ואם תרצה תאמר, כי רצה ה' יתברך ב'כ"ד לשית עשו כלי זעמו על ישראל, ולזה הטביעו בטבע מנגד ליעקב למען יתנגדו במדותיהם. כי כפי הם תהיה השנאה והאהבה בין האנשים. מצורף עוד, כי למה שידע ה' יתברך כי עשו זרעו יהיה ממורדי אור, הטביעם בענין שישנאו איש את אחיו, למען הרחיק עשו מעל גבול ישראל ולא ימשך אחריו לאחוזתו. ומחשבות ה' יתברך עמקו מאד לא נבין לאחריתם.

ומכל מקום מה שקרה אליהם ברחם ב'כ"ה הורה על מה שיקרה אליהם כל עוד בחיים חייתם. וכן מה שקרה ליעקב בגיחו מרחם, אות ומופת על אשר יקרה אותנו באחרית הימים, כי "... [ואַחֲרֵי־כֵן] יֵצֵא [אֲחִיו] וְיִדּוּ אַחֲזָתֵי בְעֵקֵב עֵשָׂו [וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב] ... (בראשית כה:כו), ואין ספק כי לא היה זה על צד המקרה, כי בהוכיח ה' את יעקב במה שנתחסד עמו אמר (הושע יב:ד) "בַּבֶּטֶן עֲקַב אֶת־אֲחִיו וּגְו [וּבְאֹנֵן שָׂרָה אֶת־אֱלֹהִים:]", ואילו היתה העקבה הזאת נופלת על דרך מקרה, מה יוכיח את יעקב בזה. מצורף שהוא דבר זר במנהגו של עולם, כי העובר חלוש הכח מאד, ואיך תאחז ידו בעקב אחיו. אבל היה זה לרמז מה שיקרה באחרית הימים. וזה כי בהתם מלכות עשו יתפוש יעקב מלכותו, ונמצא זה אוחז בעקבו. וכן יהיה בעתיד כמו שהתנבא עובדיה (עובדיה א:יח) "וְהָיָה בֵּית־יַעֲקֹב אֵשׁ [וּבֵּית יוֹסֵף לְהִלָּהּ וּבֵּית עֵשָׂו לְקֵשׁ וְדִלְקוּ בָהֶם וְאֶכְלָמוּ וְלֹא־יִהְיֶה שְׂרִיד לְבֵּית עֵשָׂו כִּי ה' דִּבֶּר:]" וכתב אחריו (עובדיה א:כא) "וְעָלוּ מֹשְׁעִים

it was directly generated by the Blessed One Himself as a sign presaging all that would occur to these children.

According to this premise, their nature was changed for no other reason than to cause what transpired with them in their mother's stomach to serve as a foreshadowing of what would befall us in the end of days, so that those living at that time would be prescient of their destiny.

Or it may be said that the Blessed One desired to make Esau the instrument of His wrath against Israel, for which reason He implanted within him a nature antagonistic to that of Jacob, so that they should be correspondingly antagonistic in character traits, these being the basis of hate or love between human beings. To this should be added the fact that the Blessed One, knowing that Esau and his children would be "rebels against the light," invested the brothers with qualities which would arouse hatred between them so that Esau would keep his distance from the borders of Israel and not be drawn there to stake his claim. (The thoughts of Hashem are deep; we cannot see their ends.)

In any event, what transpired with them in the womb was an augury of what would transpire with them all the days of their lives. Similarly, what transpired with Jacob upon his leaving the womb is a sign and omen of what will transpire with us in the end of days. For he left with his hand grasping the heel of Esau. And there is no question that this was not an adventitious occurrence. For when the Holy One Blessed be He chastised Jacob for his ingratitude in the face of all the lovingkindnesses He had accorded him, He said (Hosea 12:4): "In the womb, he seized his brother by the heel and in his strength he prevailed against a god [the angel of Esau]." And if this were an adventitious act, why should He chastise Jacob because of it? This is compounded by the fact that it is a highly unnatural occurrence. A fetus is extremely frail. How, then, could he have been grasping his brother's heel? Undoubtedly, then, this was a Divine intimation of what would occur in the end of days, that at the end of Esau's reign Jacob would seize his kingdom, and would, in that sense, be grasping his heel. And this is, indeed, what will transpire in the future as stated in the prophecy of Ovadiah (Ovadiiah 1:18): "And the house of Jacob shall be fire and the house of Joseph, flame, and the house of Esau, stubble..." after which it is written (Ibid 21): "and liberators shall ascend Mount Zion to judge the mountain of Esau, and the kingdom shall be Hashem's." And this is the intent

בְּהָר צִיּוֹן לְשֹׁפֵט אֶת־הָרַע עֲשׂוֹ וְהִיִּתָּה לְיְהוָה
הַמְּלוֹכָה:]” זהו שאמרו בברייתא (מדרש
רבה בראשית, עלה"כ שם) “[וְאַחֲרֵי כֵן יֵצֵא
אָחִיו:] [שאל] הַגָּמוֹן אֶחָד [שאל] לְחַד מִן
אֵילֵין דְּבֵית סְלוּנִי, אָמַר לוֹ: מִי תוֹפֵס
הַמְּלָכוֹת אַחֲרֵינוּ? הִבִּיא נִייר חֶלֶק וְנָטַל
קוּלְמוֹס וְכָתַב עָלָיו וַיְדוּ אַחְזָתִי וְגו’
[בַּעֲקֵב,] אָמְרוּ: רְאוּ דְבָרִים יְשָׁנִים מִפִּי
זָקֵן חָדָשׁ, [לְהוֹדִיעַךָ כִּפְמָה צַעַר נֶצְטָעַר
אוֹתוֹ צְדִיק.]” הנה מבואר כי מה שעקב
אחיו בבטן היה מכוון לענין, לא מקרה.
[ולזה] קורא ה' בתוכחותיו ליעקב מה
שעקב את אחיו, כמו שהזכיר (הושע יב:ד)
”בַּבֶּטֶן עָקַב אֶת־אָחִיו וּבְאוֹנוֹן שָׂרָה אֶת־
אֱלֹהִים (באח):”

אבל עדיין צריך ביאור, והוא, כי מה ב'כ"ו
ששרה את אלהים באונו היה ענין מועיל
בעצמו, כי המלאך ההוא היה שרו של
עשו כמו שהודיעונו רבותינו ז"ל (תנחומא
וישלח עה"כ בראשית לה:א), [ו]כי שרה עליו
הורה שהכניעו לבל ינגד במשלו בעשו,
אבל הסכים על הברכה אשר ברכו יצחק,
כמו שהוא (אמור) [בראשית לב:ל]
”וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידֵה־נָא שְׁמֶךָ
וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לְשִׁמִּי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ
שָׁם:]” וזהו על דרך מה שאמרו רבותינו
ז"ל (מכילתא: בשלח עה"כ שמות טו:א) אין
הקב"ה נפרע מן האומה עד שנפרע
מאלהיה תחלה. אבל מה שעקב את אחיו
בבטן לא היה כי אם אות מורה לבד, לא
ענין מועיל בעצמו עד שיהיה ראוי
שיזכרהו ה' יתברך בתוכחותיו ליעקב.

ואולי זה נמשך למה שכתב הרמב"ן ז"ל ב'כ"ו
(בראשית יב:י, ו-מח:כב), כי כאשר יעשה איזה
דמיון בפעל דומה למה שראוי שיקרה
בעתיד, יתקיים העתיד ההוא על כל פנים,
ולכן יעשו הנביאים מעשה בנבואות,
כמאמר ירמיה שצוה לברוך (ירמיה נא:סג-
טד) ”וְהָיָה כְּכִלְתְּךָ לְקֹרֵא אֶת־הַסֵּפֶר הַזֶּה
תִּקְשֹׁר עָלָיו אֶבֶן וְהִשְׁלַכְתּוּ אֶל־תְּהוֹם פְּרָת:
וְאָמַרְתָּ כֹּכָה תִּשְׁקַע בָּבֶל וְגו’.” [וְלֹא־תִקּוּם
מִפְּנֵי הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵבִיא עָלֶיהָ וַיַּעֲפוּ
עַד־הַנְּהַ דְבָרֵי יְרֵמְיָהוּ:]” וכן ענין אלישע
(מ"ב יג:טז) בהניחו זרועו על הקשת ”וַיֹּאמֶר
אֱלִישָׁע יְרָה וַיִּזֶר וַיֹּאמֶר חִצֵּי־תְשׁוּעָה לָהּ”

of the Midrash (Bereishis Rabbah 63:12): “A certain
general asked one of the sages of the house of Siloa:
‘Who shall take over the kingdom after us?’ The
latter immediately brought a smooth piece of
parchment and wrote upon it (Bereishis 25:25): ‘And
after that his brother came out with his hand
grasping Esau’s heel.’ The former thereupon
remarked: ‘Behold, old words from a new elder.’”
It is apparent, then, that Jacob’s grasping his
brother in the womb was portentous and not
adventitious. The Blessed One chastises Jacob for
ingratitude [for His lovingkindnesses] over having
grasped his brother just as he chastises him for
ingratitude [for His lovingkindnesses] over having
prevailed against the angel.

But some explanation is still needed. For Jacob’s
having prevailed against the angel was beneficial in
itself, that angel being the heavenly
plenipotentiary of Esau, as we are told by our sages
(Bereishis Rabbah 67:2). His prevailing against him
connotes the angel’s not contesting Jacob’s
domination of Esau, but consenting to Isaac’s
blessing in full, as is implied by (Bereishis 32:30):
“‘And he blessed him there.’” And this is in
accordance with our sages’ dictum: “The Holy One
Blessed be He does not exact payment from a
people until He exacts it from its heavenly
plenipotentiaries first.” But Jacob’s grasping Esau
in the womb was merely a portent of what was to
come and not anything beneficial in itself
deserving of mention in the Blessed One’s
chastisements to Jacob.

Perhaps this is to be resolved along the lines
suggested by the Ramban (Lech Lecha 12:10) that the
concretization by an act of an image presaging a
future state is to be taken as a guarantee of the
inevitable occurrence of that state. And it is for this
reason that the prophets accompanied their
prophecies with acts, as in the case of Jeremiah,
who commanded Seraya (Jeremiah 51:63-64): “‘And it
shall be, when you have finished reading this book,
that you shall tie a stone to it and cast it into the
midst of Perat. And you shall say: ‘Thus shall Bavel
sink...’” And, similarly, with Elisha who, when King
Yoash had placed his hand upon the bow, said to
him (II Kings 13:17): “‘...shoot.’ And he shot. And he
said: ‘The arrow of Hashem’s deliverance, and the
arrow of deliverance from Aram...’” And it is
further written there (Ibid 19): “‘And the man of G-d

[וְחָץ תְּשׁוּעָה] בְּאֵלֶם... וְנֹאמַר שֵׁם (יט)
 "וַיִּקְצַף עָלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְהַלּוֹת
 חֲמֵשׁ אוֹשֵׁשׁ פְּעָמִים אֲזַ הַכִּיתָ אֶת־אָרָם
 עַד־כֹּלָה וְעַתָּה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים תִּכֶּה אֶת־
 אָרָם:" הנה נראה כי כאשר יעשה איזה
 פעל מאת ה' דומה למה שיקרה בעתיד,
 הפעל הדמיוני ההוא מקיים העתיד שיבא
 בלי ספק. ולכן אמר ה' יתברך בתוכחותיו
 עם יעקב, כי החסד עמו, שבצע אמרתו
 והחליט גזירתו שיתפוס יעקב מלכות
 קיימת באחרית ימי מלכות עשו בטרם
 זמנו פוסק, [משום ש] כבר תפסו לפני
 סופו (עקב:+) [בעקבו].

was angry with him and said: 'You should have struck five or six times. Then you would have smitten Aram until they would have been consumed. But now you shall smite Aram three times.'" It is seen, then, that when one performs an act at G-d's bidding symbolic of what is prophesied for the future that symbolic act is to be taken as a guarantee of the occurrence of what is prophesied. Therefore, the Blessed One, in his chastisement of Jacob, is telling him that He has performed a kindness for him by guaranteeing His word and confirming His decree that Jacob will seize an existing kingdom in the end of the days of Esau's reign. Before that reign will have expired he will already have seized it, grabbed it by the heel, as it were.

ב'כ"ח אבל אמרו מה שעקב אחיו בבטן, רמז
 למה שהתנבא עובדיה (א:יח,בא) "וְהָיָה
 בֵּית־יַעֲקֹב אֵשׁ וגו' [וּבֵית יוֹסֵף לְהַבִּיחַ וּבֵית
 עֵשָׂו לְקֵשׁ וְדָלְקוּ בָהֶם וְאֶכְלוּם וְלֹא־יִהְיֶה
 שָׂרִיד לְבֵית עֵשָׂו כִּי ה' דָּבָר: ... וְעָלוּ
 מוֹשָׁעִים בְּהָר צִיּוֹן וגו', [לְשַׁפֵּט אֶת־הָרַע עֵשָׂו
 וְהִיטָה לְיְהוָה הַמְּלוֹכָה:] ורצה ה' יתברך
 שיעשה מזה רמז בפעל כדי שיתקיים על
 כל פנים, כי בכלותו כהתם הפושעים,
 ימלוך מלך בישראל יושב על כסא ה'
 יתברך.

His grasping of his brother in the womb intimates what is prophesied by Ovadiah: "And the house of Jacob will be fire ... and liberators shall ascend..." The Blessed One hereby embodied this intimation in an act, thus making the fulfillment of what is intimated a necessity, that when Esau is consumed and sinners cut off there will rule a king in Israel, presiding on the throne of the Blessed One.

ב'כ"ט אמנם דבר אלו הפועלים הדמיונים
 המקיימים העתיד על כל פנים כדברי
 הרמב"ן ז"ל מתמיה, כי זה מטיל רפיון
 וחולשה ביעודים אשר לא בא עליהם
 פעל דמיוני שלא יהיו הכרחיים להתקיים,
 כי אם הם הכרחיים למה יעשה פעל
 דמיוני בקצתם לקיים היעוד וכבר הוא
 קיים בלעדיו. ונראה שהיתה התשובה
 בזה שהפעל הדמיוני ההוא לא יעשה כי
 אם ביעודים שאינם בטבעם חזקי הקיום,
 והם המיעדים רע, כי הם אין ענינם
 שיתקיימו על כל פנים, כי למה שה'
 יתברך ארך אפים, אם ישוב הגוי המיועד
 ברע ההוא אליו וניחם, ישיב מעליהם
 אפו כאשר ראינו בנינוה (יונה ג:א). ולזה
 לא יבחן הנביא ביעודים הרעים, שהרי
 הם אין מענינם שיתקיימו על כל פנים.
 ולזה לא נמצא אלו הפועלים הדמיונים
 אלא ביעודים המנבאים רע, כאמרו (ירמיה
 נא:טו) "כִּי־תִשְׁקַע בְּבֶל וְלֹא־תִקּוּם". וענין
 ארם גם כן, אם היה יעוד טוב ליואש מלך

However, this view of the Ramban's of symbolic acts as guarantors of future states is cause for wonder. For this casts uncertainty and indefinitiveness upon those forecasts not bolstered by symbolic acts as not being necessary of fulfillment; for if they were, why should some of them be reinforced by symbolic acts assuring fulfillment if they would be fulfilled in any event? The answer would seem to be that such symbolic acts accompany only those forecasts which, by their very nature, are not strongly suggestive of fulfillment — namely, forecasts of evil. These are not certain of fulfillment for, the Blessed One being long-suffering, if the nation destined for that evil repents, He removes His wrath from them, as we find in the case of Ninveh. It is for this reason that one is not confirmed as a true prophet through prophecies of evil; for these need not perforce materialize. [If, however, he accompanies them with a symbolic act, they become subject to the same considerations as prophecies of good.] And it is for this reason that such symbolic acts accompany only forecasts of evil, as in "Thus shall Bavel sink and not arise." And the forecast concerning Aram, too, though it was a forecast of good for Yoash, king of Israel, was one of evil for Aram. And the possibility existed [in the absence of a symbolic act] that Aram might repent of its evil

ישראל, כבר היה יעוד רע לארם, ומי יודע ואולי ישוב ארם מדרכו הרעה וניחם והשיב ה' יתברך מעליו אפו, ולזה הוצרכו הפעלים הדמיונים ביעודים האלה, אבל היעוד הטוב לא יצטרך לפעל דמיוני מקיים.

way and the Blessed One remove His wrath from them. For this reason, symbolic acts had to accompany such forecasts; but a forecast of good does not require a symbolic act to insure its fulfillment.

ב'ל"א אבל מה נעשה והרמב"ן ז"ל ממשיך זה ב'ל"א ביעודים הטובים שנאמרו לאברהם, כי ברובם נעשה פעל דמיוני מקיים היעוד. ומעתה שמע מה שאומר זה, והוא, שידוע שאין מטבע היעוד הטוב להתקיים יותר מן היעוד הרע, כי כמו שמדת הדין נותנת שהמיועד הרע כשהטיב מעשיו יקרע גזר דינו, כן ראוי שהמיועד בטוב כשירע מעלליו, שחטאיו ימנעו הטוב ממנו. ואין בין זה לזה כלום. ומקרא מלא דיבר הכתוב (ירמיה יח:ט-י) "וְנִרְגַע אֲדַבֵּר עַל-גּוֹי וְעַל-מַמְלָכָה לְבָנוֹת וְלִנְטוֹעַ: וְעָשָׂה (הרעה) [הרע] בְּעֵינַי לְבַלְתִּי שְׁמַע בְּקוֹלִי וְנִחַמְתִּי עַל-הַטּוֹבָה [אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְהֵיטִיב אוֹתוֹ:]" אבל אם ימשך הענין על הדרך אשר אמרנו, רוצה לומר שהיעודים הטובים והרעים ישתנו, לא ישאר דבר יבחן בו הנביא, כי האותות והמופתים כבר יבואו על פנים רבים אין אימות בהם. ולזה היה מן ההכרח שישים ה' יתברך איזה מין מן היעודים חזקי הקיום לא ישתנה בשום פנים. ולמה שלא היה אפשר זה ביעודים הרעים, כי אין מחוק ה' יתברך להרע לשבים אליו, אם כן בהכרח שיקיים היעודים הטובים על כל פנים, כי אם לא יותיר דבר, לא יוכל לבחון בו הנביא.

But what shall we do? For the Ramban extends his principle to the prophecies of good to Abraham, most of which were reinforced by symbolic acts! Listen, then, to what I shall tell you. There is nothing in the nature of a good forecast which makes it more susceptible of fulfillment than an evil forecast. For just as the attribute of justice dictates that an evil decree be annulled upon the repentance of its objects, so does it dictate that the objects of a promised good have that good withheld from them if they adopt evil ways. There is no difference whatsoever between the two, as is explicitly stated by the verse (Jeremiah 18:9-10): "And at another time I spoke concerning a nation and concerning a kingdom to build and to plant; but if they do evil in My sight, not to listen to My voice, then I shall repent of the good..." However, if things proceeded along these lines; that is, if good and evil forecasts would change, there would be no way in which to confirm the truth of a prophet. (For signs and wonders can be contrived in many ways which have nothing of truth about them.) It was therefore necessary for the Blessed One to establish some of the forecasts as firm and unchangeable. He did not choose to do so with the evil forecasts, for it would be in violation of His mode of conduct to do evil to those who returned to Him. It was the good forecasts, then, which had to be positive of fulfillment; for if they were not, a true prophet could not be discriminated.

ב'ל"א ואחר שלא היה כך רק להכרח אשר זכרתי, ראוי שכאשר לא יתחייב מצד ההכרח, שיונח הענין לטבעו, והוא שיהיו היעודים הטובים אפשרי ההשתנות כיעודים הרעים. וידוע, שאין מקום להכרח אלא כאשר ייעדו היעודים על יד נביא [אשר] נתחייב לשמוע אליו, כמו שבאה על זה המצוה ואמר "אֲלֹהֵי תְּשַׁמְעוּן" (דברים יח:טו), כי אם לא [י]היה לנו דרך לבחון אותו, [איך] אפשר שנהיה מצוים לשמוע אליו. אבל האבות שלא היו מזה הכלל, רוצה לומר שלא היו מכלל

And this being so only because of this need, it follows that wherever this need does not obtain, things should revert to their original nature — that is, good forecasts should be just as susceptible of change as evil ones. And it is understood that such a need obtains only in respect to a prophet whom we are commanded to heed, as it is written (Devarim 18:15): "Him shall you heed." For if there were no way of discriminating the truth of his prophecy, we could not be commanded to heed him. But in respect to our forefathers, who were not in this category — that is, the category of the prophets whom we were commanded to heed — in respect to them the forecasts retained their original natures. That is, the good forecasts were just as susceptible of annulment as the evil ones (with the exception

Vayiqra

18:15:

נְבִיא מִקִּרְבְּךָ
מֵאַחֲיֶיךָ כְּמִנִּי
יְקִים לְךָ ה'
אֱלֹהֵיךָ אֲלֵי
תִשְׁמָעוּן:

Ibid v. 21-22:

וְכִי תֹאמַר בְּלִבְּךָ
אֵיכָה נִדְעֶה אֶת-
הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא-
דִבְרוּ ה':
אֲשֶׁר יִדְבֹר
הַנְּבִיא בְּשֵׁם ה'
וְלֹא יִהְיֶה הַדְּבָר

הנביאים שנצטוונו לשמוע אליהם, נשאר היעודים ההם על טבעיהם המוחלט, רוצה לומר שהיעודים הטובים מהם אפשרי הביטול כיעודים הרעים, אלא במה שבא עליו פעל דמיוני שזה מקיים היעודים כולם רעים וטובים.

ב:ל"ב וזה מסיר ספקות רבות, כי יצחק ברך את יעקב ואמר לו (בראשית כז:כט) "הֲנֵה גִבִּיר לְאַחֶיךָ וְגו' [וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ בְּנֵי אִמְךָ]", וזה היעוד [אין] ענינו שיתקיים באחרית הימים כאשר יהיה "וְהָיָה" [בֵּית־יַעֲקֹב אֲשֶׁר וְגו' [וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּהּ וּבֵית עֵשָׂו לְקֵשׁ וְדָלְקוּ בָהֶם וְאָכְלוּם וְלֹא־יִהְיֶה שְׂרִיד לְבֵית עֵשָׂו כִּי ה' דִּבֶּר:]" (עובדיה א:יח), כי כאשר יכלה עשו כבר נעשה חפשי, אין מנוס אם כן שיתקיים זה היעוד [אלא] בעשו (אלא) בעוד[ו] בחיים חייתו. ואין ראוי שיובן גם כן שיהיה גביר זמן מה, כי המתברך לא יתברך לאמר היום תהיה גביר ויתר זמן בגלות ושעבוד, לא תובן אם כן הברכה אלא על הרוב מהזמן, ואיך נראהו זה מסכים למציאות. ואילו יום מחר יצמיח ה' יתברך קרן לדוד, רוב הזמן אשר עבר עלינו היינו עבדים לאחינו, משועבדים לבני אמנו. וכל שכן, למה שהודיעונו רז"ל כי היינו בגלותו, ולא נקוה להיחלץ ממנו עד עמוד כהן לאורים ותומים, אשר יכלה עשו ויהיה חפשי מאדונו. ולא נשאר אם כן אלא שנאמר כי חטאתינו המעיטו ממנו זמן זה היעוד הטוב, כי לא היה יצחק מכלל הנביאים אשר נצטוונו לשמוע אליהם, ולזה נשאר יעודיו על טבעם המוחלט בהיותם כולם מקבלי השינוי כפי מעשי המיועדים.

ב:ל"ג הנה אם כן כל יעוד מיעודי האבות שלא בא עליו איזה פעל דומה אליו מקיים היעוד, היה אפשר שישתנה מצד מעשה המיועד, ולזה לא נעשה בענין העוברים האלה דבר, אלא מה שהיה בלתי אפשר שיקבל השינוי, והוא אחיזת היד בעקב, שאי אפשר שלא יתפוס יעקב מלכות כהתם הפושעים. (והיות העוברים מתרוצצים זה את זה.)

of those forecasts accompanied by symbolic acts — in which case all the forecasts were guaranteed, good and bad alike!).

וְלֹא יָבֵא הָיָא הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא דִבְרָה ה' בְּדוֹדוֹן דִּבְרָה הַנְּבִיא לֹא תִגִּיר מִמֶּנּוּ:

And this resolves many problems. For Isaac blesses Jacob and says to him (Bereishis 27:29): "Be a lord over your brother..." Now this is not the prophecy destined to materialize in the end of days when "Jacob will be a flame, etc."; for when Esau will be consumed he will be free of his master! There is no escaping the fact that the forecast applies to a time when Esau is still alive. It is also not to be understood as implying that he will be a lord only for a limited time, for one is not blessed in being told: Today you will be a lord, and you will spend the rest of your time in exile and servitude. The blessing, then, can only be understood as applying to the greater part of the time, but how is this seen to coincide with reality! And even if the Blessed One causes David's horn to be exalted [i.e. brings the redemption] tomorrow, most of our time will have been spent in servitude to our brothers, in bondage to the sons of our mother! How much more so in that we are told by our sages that we now find ourselves in his [Edom's] exile and we cannot hope to be redeemed from it until there arises the high priest for the Urim Vetumim to destroy Esau and render us free of our master. We can only say, then, that our sins have cut down the time span of that goodly presaged state. For Isaac was not in the category of those prophets whom we are commanded to heed; his forecasts, therefore, retained their original natures, all of them being susceptible to change in accordance with the actions of their objects.

Bereishis 27:19:

יַעֲבֹדֶיךָ עַמִּים (וּישַׁתְּחוּ) לְךָ לְאֻמִּים הֵנָּה גִבִּיר לְאַחֶיךָ וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ בְּנֵי אִמְךָ אַרְבָּע אַרְוֵר וּמִבְּרַכְךָ בְּרִוּי:

The sum, then, all of the forecasts of our forefathers which were not accompanied by a corroborative symbolic act were susceptible to change relative to the actions of their objects. And for this reason no such acts obtained in the case of these fetuses except those which intimated inevitable occurrences: namely, the grasping of the heel by the hand (for it is impossible that Jacob not "grasp" the kingdom when the sinners will have been cut off) and the fetuses' wrangling with each other.

אמנם הסיבה הטבעית אשר חייבה ב'ל"ד אחיזת העקב לא נדעה, אבל מה שחייב היות העוברים מתרוצצים זה את זה, הוא מה שהיה מזג כל אחד מהם מנגד לחבירו. ואמנם הוטבעו על חילוף מזגיהם בדרך פלא, כי רצה ה' יתברך שלא יאות אחר לחבירו לסיבות שזכרנו, וכן היה, כי דבר כל אחד ומעשהו היה מנגד לחבירו, כי עשו היה יודע ציד (בראשית כה:כז) ואיש תחבולות, כי הצייד בתחבולות יצוד כדברי רבי אברהם (אבן עזרא: בראשית כה:כז), ואיש שדה אוהב לנוע. ויעקב היה בשתי התכונות בהפך, כי היה איש תם לא למד תחבולה וערמה כמו שכתב רש"י ז"ל (בראשית כה:כז)⁴, ויושב אהלים כי לא אהב לנוע.

גם המעשים אשר היו ביניהם, היו ראויים ב'ל"ה לסבב ביניהם שנאה וקנאה. ראשונה, אשר לקח יעקב בכורת עשו בענין זר מאד צריך ישוב, כי איך היה מחק יעקב איש תם, לאמר לעשו שימכור אליו בכורתו בנזיד עדשים. וכבר כלל זה המעשה תמיהות רבות, ראשונה כי אין בחוק השלם שיתן עיניו במה שאינו שלו לומר לרעהו מכרה נחלתך לי. ושנית איך יונהו לקחת ממנו בכורה נכדה במחיר בזוי ושסוי, כי עם היות יסכים בזה עשו לסכלותו, כבר היה ראוי ליעקב לתקן עותו, ולא יונהו אונאה מרובה אין ערוך אליה. כי אם שנניח שמכירת הבכורה לא היתה נוגעת לדבר ממון כלל, אבל לקיחת הבכור פי שנים הוא דבר חידשה אותו התורה לא היה כן לעולמים, ושמכירת הבכורה לא היה דבר כי אם לכבוד לבד שיכבד הצעיר הכבוד הראוי לבכור, עדין לא יראה שיאות ליעקב לאמר לעשו שימיר כבודו בלא יועיל. ואם שנניח כדברי האומר שמכירת הבכורה לא היה נזיר עדשים אבל כסף רב כערכה, עדין יקשה הסדר והגלגול אשר בו נתגלגל דבר מכירת הבכורה, כי אם היה יעקב נותן

However, although we do not know the natural cause of the grasping of the heel, we do know that their wrangling with each other was dictated by their mutually antagonistic natures. This diametric opposition of their natures, however, was a function of miraculous intervention, the Blessed One desiring that they not be compatible with each other for the reasons mentioned above. And so it was, indeed, the ways and acts of the one being entirely unlike those of the other. For Esau "knew hunting." He was a man of stratagems, hunting requiring much cunning, as explained by R. Abraham [ibn Ezra]. And he was a man of the field, loving movement. And Jacob was the complete opposite in both respects. He was a simple man, not learned in stratagem and subtlety (as explained by Rashi, of blessed memory), and he was a dweller of tents, disdaining movement.

Bereishis

25:27:

וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ
יָדַע צִיד אִישׁ
שָׂדֵה וַיַּעֲקֹב אִישׁ
תָּם יוֹשֵׁב אֹהֲלִים:

Ibn Ezra:

יָדַע צִיד. לעולם מלא מרמות כי רוב החיות בדרך מרמה יתפשו ויעקב הפך עשו כי הוא אִישׁ תָּם. גם עשו אִישׁ שָׂדֵה. ויעקב יוֹשֵׁב אֹהֲלִים. ויתכן להיות פירושו כמו יושב אהל ומקנה:

And the acts, too, which they participated in were geared to arouse hatred and envy. First (in this connection), Jacob's strange appropriation of Esau's birthright demands explanation. For how could Jacob, the "simple man," ask Esau to sell his birthright to him for a mess of lentils? In general, this episode raises many questions. First, how could this righteous man desire what is not his and tell his neighbor: "Sell me your inheritance?" Second, how could he so cheat him as to take such a noble birthright for such a cheap, shameful price? Even if Esau, in his ignorance, would consent to such a thing, Jacob should counter his corruption and not cheat him in this unheard of manner. And even if we grant that the selling of the birthright had no monetary implications at all, that the first-born's receiving a double portion was something originated by the Torah, never having obtained before, and that the selling of the birthright had implications of honor alone — that the younger brother receive the honor due the elder — it still does not seem befitting of Jacob to ask Esau to exchange his honor for something worthless. And even if we adopt that view which holds that the birthright was sold not for a mess of lentils but for its full value, the chain of events leading to the sale is still very difficult to follow. For if Jacob evinced a desire for the birthright, there should have been a cogent mediating catalyst causing Esau to accede to the transference of his honor to Jacob for full payment. But for Esau to come back weary from hunting, to ask for something to "restore his soul,"

The sale looks like it would have violated two *issurim*:

1- *lo sachmod*
2- *ona'as mammon*

Rashi (Bereishis 25:27):

יָדַע צִיד: לצוד ולרמות את אָביו בְּפִיו וְשׂוֹאֵלוֹ אָבָא, הַאִיךְ מֵעֲשָׂרִין אֶת הַמֶּלֶח וְאֶת הַתְּבֹן? כְּסָבִיר אָביו שְׁהָא מְדַקְדַּק בְּמַצּוֹת (תנחומא):

תָּם. אינו בקי בכל אלה, כלבו בן פיו, מי שאינו חריף לרמות קרוי תָּם:

עיניו בה, היה ראוי להיות(א) מליץ ביניהם, מעורר עשו מצד יעקב [ש]יתן אליו כבודו בכסף מלא, אבל כשיבא עשו מצידו עיף מבקש ממנו אוכל להשיב נפשו, ושעל זה יתעורר יעקב לצוד את בכורתו לקחתה, זה מאד צריך ישוב.

ומה שיישב זה, הוא מה שאמרו רבותינו ב"ל"ז ז"ל בבבא בתרא (ב"ב טז): שאותו היום מת אברהם, ובישל יעקב עדשים להברות את האבל, ועשו לפי הנראה לא היה בפטירת אברהם כלל, לא דמעה עינו למותו, ולא נשבר לבו לאבל יצחק, אבל בא אליהם כחסר לב בוזת דרכיו, והוא התעסק בשדה בשגעונותיו, גם כאשר קרה מקרהו לבא אל הבית ומצא יעקב מתעסק בהבראת אביו, לא הסב אליה כמשפט לנוד ולנחם, אבל אמר כדרך הזוללים "הֲלֵעֵיטְנִי נָא וְגו' [מִן־הָאֲדָם הָאֲדָם הַזֶּה כִּי עֵיף אֲנִכִי עַל־פְּנֵי קְרֵא־שְׁמוֹ אֲדָוִים: " כלומר "אֲפַתַח פִּי וּשְׁפֹךְ הַדָּבָה לְתוֹכָהּ, [כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ אֵין אוֹבְסִין אֶת הַגָּמֶל אֲבָל מִלְעֵיטִין אוֹתוֹ:] כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רש"י ז"ל (בראשית כה:ל). ובראותו יעקב מקלה אבותיו על זה הענין הזר, קינא מאד שירשם כבוד יצחק עליו יותר ממה שירשם על יעקב, כי כבוד הבכור על הצעיר הוא מצד היות האב מתחקה ונרשם יותר עליו כי הוא ראשית אוננו, ולזה יחוייב הצעיר לכבד האח הגדול כמו שדרשו רבותינו ז"ל (כתובות קג.)⁵, ואחרי היות עשו מקלה אבותיו איך ירשם כבודם בו יותר מיעקב, ולזה אמר יעקב לעשו בראותו רוע מעשיו, אחרי אשר אני מעלה אבותי על ראש תפארתתי, וכיום אני מתיחס אליהם יותר ממך, מכרה כיום את בכורתך לי, כלומר שיהיה יחסנו אל אבינו בימים הבאים כיחסנו היום, כי אין מן הראוי שתריח כל היום ריח שדך ואנכי הולך בעקבות אבינו, וכאשר יעלה על רוחך תתנשא לאמר אשר עליך נקרא שם אבינו יותר ממני.

ועשו התבונן בעצמו ממעשהו אשר בחר ב"ל"ז בו, ואמר "[וַיֹּאמֶר עֵשָׂו] הִנֵּה אֲנִכִי הוֹלֵךְ

and for Jacob to exploit this to snatch away his birthright – this, indeed, demands explanation.

And this explanation is forthcoming in the words of our sages of blessed memory (Bava Bathra 16b) to the effect that on that day Abraham had died and Jacob was cooking a lentil dish for the mourner's meal. Esau, it seems, was not present at Abraham's demise at all, his eye had shed no tear for his death, and his heart had not broken over Isaac's mourning, but he related to them heartlessly and shamefully and pursued his frivolities in the field. Even when he chanced to come home and found Jacob busy preparing the mourner's dish for his father, he did not sit down, as was the custom, to nod his head in woe and to console, but he shouted out in the manner of the carousers (Bereishis 25:30): "Pour me some of this red, red stuff!" That is, I'll open my mouth, and you pour it down! (as Rashi explains). And when Jacob saw him thus abhorrently demeaning his fathers, he was extremely pained that Isaac's honor should be more deeply stamped upon Esau than it was upon himself. For the respect due the elder son by the younger derives from the father's image being more deeply stamped and impressed upon the former in point of his being "the first of his strength." For this reason, the younger brother is required to honor the elder, as our sages have explained (Kethuvoth 103a). But if Esau demeaned his fathers, how could their honor be more deeply impressed upon him than upon Jacob! For this reason, Jacob, seeing the evil of his ways, said to him: Because I consider my fathers the crown of my glory, and because "As this day" I relate to them more deeply than you do (Bereishis 25:31): "Sell as this day your birthright to me." That is, let our relationship to our father in the days to come be as it is this day. For it is not right that you walk around all day with the stench of your field and I follow in the footsteps of our father, and yet, whenever you feel like it, you vaunt yourself, saying that our father's name is more deeply impressed upon you than upon me.

And Esau bethought himself of the path he had chosen for himself and answered (Ibid 32): "Behold, I go to die. Why, then, should this birthright be

Bava Basra 16b:

וְתָנָא: אוֹתוֹ הַיּוֹם נִפְטַר אַבְרָהָם אָבִינוּ וְעָשָׂה יַעֲקֹב אָבִינוּ תְּבַשִּׁיל שֶׁל עֲדָשִׁים לְנַחֵם אֶת יִצְחָק אָבִיו

Eirukhin 16b:

ר' יוחנן מנין שלא ישנה אדם

⁵ See par. 2:20.

ששים שנה ויותר, וכאשר בז אליה היה נער חסר לב בן חמש עשרה שנה, ולזה בז אליה ונתנה בנזיד עדשים או בכסף מלא לא נתפרש בכתוב כדברי האומר כן.

ומכל מקום איך שיהיה הענין בא על סדר, ב'מ' ויעקב עשה הראוי על דרך שפירשתו.

ועם כל זה אין ספק, שכאשר השיב עשו ב'מ"א הענין אל לבו, וסרה מעליו רוח עוועים אשר בעתתו, שטם את יעקב על זה, כי כמו שהוטבעו האחים על טבעים מתנגדים ממשכים מיעוט האחוה ורוב שנאה, כן נמשכו מעשיהם מקניאים עשו ביעקב, כי אם היות אשר יעקב לא פעל ועשה כי אם מה שראוי לעשות, עם כל זה דרכיו ומעשיו עם עשו באו בענין אשר כמעט אפילו בשר המת ירגיש, והרפאים יחוללו, אף כי מרגיז הארץ כעשו.

ובפרט דבר ענין הבכורה, עם היות ב'מ"ב שיעקב פיתהו ויפת, מכל מקום כבר הסכים בו מדעתו, ותלונתו לנפשו וחמתו על עצמו, אבל דבר הברכה יקנא יותר מאד, מי יוכל שאתו, שאחר שעשו קיוה להתברך מפי אביו אשר עוררהו בזה, לא שנתעורר מעצמו הוא, בא יעקב ויקח ברכתו, זה דבר מקנא מאד, משלח מדנים בין אחים.

עם שהענין זר בעצמו צריך ישוב, כי לא ב'מ"ג ימלט מאחד משני פנים, אם שלא היתה ברכת יצחק כי אם בדמות נבואה פשוטה מגדת את אשר יקרה לבנים האלה באחרית הימים, לכשתהיה נפש יצחק כלל [אינו] נוטה לאחד משני הבנים, רוצה בתקנתו ומתפלל עליו. ועל זה הדרך לא יהיה דבר המטעמים עד שתתאחד נפש יצחק באהבת הבן (המכין), יתכוין להתפלל על תועלתו, אבל כדי שתוכן נפש יצחק להתאחד בו עד שתגיד לו עתידותיו, על דרך מה שענה הנער לשאול "וַיִּסֶף הַנְּעָר לְעֵנֹת אֶת־שְׂאוֹל] וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִמְצָא בְיָדִי רִבֵּעַ שֶׁקֶל כֶּסֶף וְנָתַתִּי לְאִישׁ הָאֱלֹקִים וְהִגִּיד לָנוּ אֶת־דְּרָכָנוּ: (שמואל א' ט:ח), וכמו שאמר ירבעם לאשתו "וְלִקְחָתְ בְיָדְךָ עֶשְׂרֵה לֶחֶם וְנִקְדִּים וּבִקְבֶקֶב דָּבָשׁ וְגו' "

birthright had taken place when he was a callow youth of fifteen, for which reason he made light of it and sold it for a mess of lentils (or received full payment for it, though this is not stated explicitly, according to those who subscribe to this view).

וְהִנֵּה עֲתָה לִקְחַ בְּרִכְתִּי וַיֹּאמֶר הַלֹּא־אֶצְלֶתְ לִי בְרִכָּה:

Whatever the case, the matter is understood and Jacob's actions vindicated along the lines I have set forth.

With all this there is no doubt that when Esau bethought himself of what had taken place and the dizzying spirit that had confounded him departed from him, he despised Jacob for this. For just as the brothers had been made diametrically opposed in nature, generating little love and much hatred in consequence of this difference, so their deeds, too, contributed to the intensification of Esau's contempt for Jacob. For though Jacob did only what it was right for him to do, still, his acts and deeds vis-à-vis Esau were manifested in such a way as to cause even the flesh of the dead to be sentient of them and the very shades to quake — how much more so an "earth-shaker" such as Esau!

And as far as the sale of the birthright itself is concerned, though Jacob played upon him, still, he willingly consented and had no one but himself to blame; but in the episode of the blessing, how could his anger be contained! After having aspired to his father's blessing, after having been moved to this aspiration by his father himself and not through his own arousal — after all this to have Jacob come and snatch away his blessing! Is there anything more potent than this to "sow discord among brothers"?

And the nature of [this "blessing"] is strange in itself, demanding explanation. For there are only two possibilities here. The first is that Isaac's blessing took the form of plain prophecy, the revelation of what would transpire with these children in the future (not that Isaac's soul was inclined to one of the sons, whose good he desired and for whom he prayed). According to the first possibility the purpose of the savory foods (which Isaac asked Esau to prepare) was not that the soul of Isaac unify itself in love of the son who prepared these foods with the intent of praying for his prosperity, but that his soul be readied for the communion which would enable it to reveal his future. This has its parallel in the answer given to Saul by his servant, viz. (I Samuel 9:8): "I have in my hand the fourth part of a shekel of silver. I will give that to the man of G-d and he will tell us our way," and, as Yeravam said to his wife (I Kings 14:3): "And take with you ten loaves, and cracknels, and a bottle of honey, and go to him. He will tell you what will become of the child."

ומכל מקום ברכת יצחק לא תהיה על דרך ב'מ"ו מברך ומתפלל אלא על דרך מגיד עתידות, לא תועיל בו זכות יצחק ותפלתו כלל, וזה אחד מן הפנים. והשני הוא כי בזכות יצחק ובברכתו אשר היא מורכבת מתפלה והגדת העתידות, נתברך המתברך על הדרך אשר ברכהו.

ועל כל אחד מהפנים קושיות חזקות, כי ב'מ"ז אם לא היתה ברכתו כי אם הגדת עתיד לבד, למה ירע זה לרבקה עד שהמציאה כל זאת התחבולה המטילה קנאה ביניהם ורבה משטמה, ולמה לא תכסוף גם היא לדעת העתיד לכל אחד מבניה, עד שפשט הכתובים מורה בביאור כי מצד ברכתו ינחלו הטוב הנכלל בה כולו או רובו, כמו שהצענו באופן השני.

אמנם, גם כן עליו ספק חזק, והוא, שאם ב'מ"ח זכה המתברך בכל דבר הברכה או במקצתה בזכות יצחק ותפלתו, איך זכה יעקב בהעביר כונת יצחק המתפלל והמעתיך, כי גם שנניח שלא יעתר לו ה' יתברך להמשיל עשו כמו שכוון יצחק, איך יעתר ה' יתברך להמשיל שכנגדו והוא יעקב, אם אמת הדבר שיעקב לא זכה בברכה הזאת כי אם מצד תפלת יצחק, ואיך עתירתו תעציבהו ותפלתו אל חיקו תשוב, ושיהיה הדבר בתכלית החוזק עד שאמר יצחק הדואג על זה לעשו "גם-בְּרוּךְ יְהִי־ה'": (בראשית כז:לג), כלומר אחר שיצא מפי דבר אין להשיבו. כללו של דבר כי דבר הברכות על איזה מהאופנים (שנניחהו) מפליא מאד.

ואשר אחשבהו בזה הוא, כי יעקב מטרם ב'מ"ט ברכת יצחק צלח להיות גביר, כי כבר אמר ה' יתברך לרבקה עודם בבטן ורב יעבוד צעיר, אמנם זאת הנבואה לא ידעה יצחק, כי המתנבאים בימים ההם מן הנראה שלא היה להם רשות לפרסם נבואתן, מפני שלא היו נביאים מפורסמים כאשר נמשך אחר כך בזמן הנביאים. וגם בהם עתה נראה שהיה צריך רשות כולל או פרטי מה' יתברך, שכבר אמרו בפרק קמא דיומא (ד:) וידבר

Whatever the case, Isaac's benediction would not take the form of blessing and prayer but of prediction of the future, unaffected by Isaac's merits or prayers at all. This is one of the possibilities. The second is that through the merits of Isaac and through his benediction, a combination of prayer and prediction, the object of the benediction is blessed in the manner intended.

Both of these possibilities, however, present formidable questions. For if his blessing were nothing more than prediction of the future, why should this be of such grave concern to Rivkah as to cause her to devise all of these stratagems certain to arouse envy and hatred between them? And why should she, too, not be desirous of knowing what the future holds for each of her sons? So that the plain meaning of the verses would seem to make it apparent that it is by virtue of his blessing that they are to inherit the good contained within it, all or most of it — as per the second possibility.

But here, too, there is a formidable problem. And that is, he who is blessed attains what is contained in the blessing — whether all or part — in the merit of Isaac and his benediction, then how can Jacob attain all this by turning aside the intent of Isaac, the agent of the prayer and the entreaty? For even if we grant that the Blessed One will not (under these circumstances) be entreated of Isaac to give the rule to Esau as he intended, how could He be entreated to give it to his rival, Jacob (if this assumption is, indeed, true, that Jacob profited from this benediction only by virtue of Isaac's praying). How could his entreaty sadden him and his prayer turn against him to the point that in anxiety for Esau Isaac cries out: "And he will be blessed, too!" That is, once it has left my mouth it cannot be retracted. In short, the matter of the blessing, regardless of which of the possibilities we assume, is extremely puzzling.

Bereishis 27:33:
וַיְחַרְדּוּ יִצְחָק חֲרָדָה
גְּדֹלָה עַד-מְאֹד
וַיֹּאמֶר מִי-אֲפֹאֵד
הוּא הַצֶּדִיק וְיָבֵא
לִי וְאֶקַּל מִכָּל
בְּטָרִם תָּבוֹא
וְאֶבְרַכְהוּ גַם-בְּרוּךְ
יְהִי:

My understanding of it is as follows: Jacob, even before the blessing of Isaac, was destined for lordship, the Blessed One having told Rivkah while they were still in the womb: "And the elder will serve the younger." However, Isaac did not know of this prophecy; for, apparently, the prophets in those days were not permitted to publicize their prophecy, not being acknowledged prophets, as were those afterwards in the period of the prophets. And even the latter, it would seem, require blanket or specific permission from the Blessed One, our sages having stated (Yoma 4b): "And Hashem spoke to Moshe from the tent of meeting, to say' — R. Menassia said in the name of R. Menassia Rabbah: "How do we know that if one

ה' (אל־משה) [אליו] מאהל מועד לאמר (ויקרא א:א) " אָמַר רַבִּי (מִצְוָה) [מוֹסֵיָא בַר בְּרִיָה דְרַבִּי מְסִיָא] מְשִׁמִּיָה דְרַבִּי (מִצְוָה) [מוֹסֵיָא] רַבָּה: מְנַיִן לְאוֹמַר דְּבַר לְחַבִּירוֹ (שְׁלֵא־אִמַר אֹתוֹ) שֶׁהוּא בְּבַל יֹאמַר עַד שְׂיֹאמַר לוֹ: לָךְ אָמַר — (תְּלַמְּדֵה לְמַד) שְׂנֵאמַר: " [וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה] וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר: " וְאִם הִיא זֶה בַחֲקֵי מֹשֶׁה כָּל שֶׁכֵּן שְׂרָאוֹי לְהִיּוֹת בַּחֲקֵי הַמִּתְנַבְּאִים בַּיָּמִים הָהֵם, כִּי אִם ה' יִתְבַּרְךְ יִגְלֶה סוּדוֹ אֶל עַבְדֵי הַנְּבִיאִים אִין לְהֵם שִׁפְרַסְמוֹהוּ, וְלִזְהָ לֹא יִדַע יִצְחָק מַה שֶׁהִיא מוֹעֵד כְּבַר שִׁיעֻקֵּב יִהְיֶה גְבִיר, עַד שֶׁחֲשַׁב אֶת עֲשׂו לְהִיּוֹת מוֹשֵׁל עַל אַחִיו.

tells something to another the latter should not repeat it unless he is expressly told to do so? From the verse '...from the tent of meeting, to say.'" And if this was the case with Moshe, it certainly should have held true for the other prophets in those days — that when the Blessed One revealed His secrets to his servants, the prophets, they were not to publicize them. For this reason, Isaac did not know that Jacob was already destined for lordship — to the point that he was ready to bless Esau to rule over his brother!

אמנם רבקה עם היותה יודעת מה ב'י' שהודיעה ה' יתברך ביעקב, דאגה מאד בשמעה כי יצחק רוצה לברך את עשו (מִדְּעֵתוֹ, [ל]אשר הוא אהובו, פן אולי מצד ברכת יצחק ותפלתו יצלח למלוכה, עם היות שכבר נתיעדה ביעקב. וזה מצד שכבר כתבתי למעלה, שהיעודים אשר היו בימים ההם לא היו חזקי הקיום, ולכן דאגה אולי יצחק בתפלתו יהפך המלוכה לעשו. ולזה סיבבה בזאת התחבולה הנפלאה שיבורך יעקב, ועם היות שכבר ידעה שלא יזכה יעקב מצד ברכתו במה שהיה רע בעיני יצחק, כי אין זה מן הראוי וכמו שכתבתי למעלה, עם כל זה מצד שכבר ידעה שיעקב כבר נתיעד להיות גביר הסכימה אל האמת, כי כאשר תחול רוח ה' יתברך על יצחק לברך העומד בין ידיו, ישים ה' דבר בפיו ויגידהו את כל המוצאות אותו לטוב, אם שיזכה בה מצד ברכתו או זכה בהם כבר, בדבר הממשלה ליעקב.

Rivkah, however, though knowing what the Blessed One had stated concerning Jacob, was extremely troubled when she heard that Isaac desired to bless Esau (knowing of his love for him), fearing that Isaac's benediction and prayer might gain dominion for Esau though it had been destined for Jacob. The reason for this (as I have explained above) is that the prophecies of those days were not certain of fulfillment. For which reason she worried that Isaac, through his prayer, might cause the kingdom to revert to Esau. By means of this amazing stratagem, then, she caused Jacob to be blessed. And though she knew that Jacob would not receive anything by virtue of a blessing which was objectionable to Isaac (this being incompatible with the nature of a blessing, as I have written above), still, knowing that Jacob had been destined for lordship, she assumed (correctly) that when the Blessed One's spirit would come to repose upon Isaac to bless the one standing between his hands, Hashem would put the words in his mouth and declare all the good in store — whether by virtue of the blessing or by virtue of that already ordained — for the hegemony of Jacob.

וימשכו מזה שתי תועליות, האחד שלא ב'י' יסוב יצחק בתפלתו הממשלה לעשו, והשני שממשלת יעקב על עשו תהיה יותר קיימת, כי כמו שכתבתי למעלה שהיעודים בימים ההם אשר לא היו חזקי הקיום יקוימו כשיעשה בפעל איזה דבר דומה ליעוד העתיד, כן בלי ספק יחזקו איזה חיזוק כשיאמר היעוד לאיש המיועד. ומפני שהיעוד שנאמר לרבקה באמרו (בראשית כה:כג) "וְרַבִּי יַעֲבֹד צְעִיר",

And two ends would thereby be served: first, Isaac, through his prayer, would not cause the hegemony to revert to Esau; the second, that Jacob's dominion over Esau would be more firmly established. For, as I have written above, the prophecies of those days, which were not certain of fulfillment, received confirmation only when combined with a symbolic act imaging what was prophesied. And because the prophecy communicated to Rivkah — "And the elder will serve the younger" — was not repeated to Isaac and he did not know of it at all, there is no doubt that it was strengthened when the Blessed One repeated

לא הוגד שנית ליצחק ולא ידע בו כלל, אין ספק שנתחזק באמרו ה' יתברך שנית ליצחק ונתברך בו יעקב בעל היעוד.

ואחשוב עוד, כי כאשר ברך יצחק את ^{ב'נ"ב} יעקב כבר ברך אותו כמסתפק אם הוא יעקב או עשו, כי כבר ראינו שהרגיש החשש באמרו (בראשית כז:ב) "מה־זֶה מְהֵרֶת לְמַצָּא בְנִי", ואמר עוד (בראשית כז:בא) "גִּשְׁה־נָא וְאִמְשֶׁךָ בְנִי וגו' [הָאֵתָה זֶה בְנִי עֵשׂוֹ אִם-לֹא:] ואין ספק שהקול אות חזק מהידיים. ומכל זה נראה שלא היה ברור אצל יצחק שהיה עשו בלא ספק, אבל ברכו כמסתפק למה שהיה חושב כמו שאפשר, והוא כי אין ספק שיצחק היה אוהב את יעקב וחפץ בברכתו בכל מה שלא יביא היזק ממנו לעשו, ולזה חשב שברכתו היא אל העומד בין ברכיו, [ו]גם כי יהיה יעקב אי אפשר שתזיק לעשו, כי אי אפשר שיזכה יעקב מצד ברכתו מה שיקשה בעיניו ויהיה הפך כוונתו. ולזה חשב, שאם יהיה יעקב לא ישים ה' יתברך בפיו דבר יוזק בו עשו, ואם יתברך במה שלא יוזק ממנו עשו ייטב בעיניו, כי גם הוא יצא מחלציו, ולזה לא רצה שימשך מברכתו כי אם תועלת גם כי יהיה יעקב, ולמה שכבר נטה דעתו שיהיה עשו, עם שלא בא זה אל תכלית הברור לא נמנע מלברכו. וה' יתברך באהבתו אל יעקב שם בפיו של יצחק בברכו אותו כל הטוב העתיד ליעקב, אם שיזכה בו מצד ברכת יצחק ואם שכבר זכה בו בדבר המלוכה, וזה בל ישית את לבו לבקש המלוכה לעשו.

וכאשר כלה יצחק לברך את יעקב, ^{ב'נ"ג} כשראה שה' יתברך שם בפיו לאמר "הִנֵּה גְבִיר לְאֶחָיִךְ", חשב להיות מאומת בלי ספק שהמתברך הזה עשו היה, ולא ידע כי לא יצלח למלוכה מצד ברכתו, אבל כבר ניתנה אליו. ולזה בבא עשו חרד חרדה גדולה ויאמר "מִי־אֶפְּוֹא וגו' [הוא הַצֶּדִּיצִיד וְיָבֵא לִי וְאֶכֶל מִכָּל...]" (בראשית כז:ג). ומכל מקום חתם ואמר גם ברוך יהיה, כי נתן אל לבו כי לא זכה למלוכה מצד ברכתו שיעד, שיהיה בה מקום ערעור לומר שהיתה הברכה בטעות, אבל

it to Isaac, and Jacob, its object, was blessed through it.

It is my understanding, furthermore, that when Isaac blessed Jacob, he did so not being entirely sure whether it was Jacob or Esau he was blessing. We find several expressions of reservation in this regard: first, (Bereishis 27:20): "How come you have found it so quickly, my son?" Again (Ibid 21): "Come close, and let me feel you, my son." And yet a third time (Ibid 22): "The voice is the voice of Jacob but the hands are those of Esau." Now there is no doubt that a voice is a more trustworthy sign than hands. From all of this it is apparent that it was not clear to Isaac for a certainty that this was Esau standing before him — in spite of which doubt he blessed him, acquiescing in either possibility [that it be Esau or Jacob]. For there is no doubt that Isaac loved Jacob and desired any blessing for him which would not result in harm to Esau. Accordingly, he resolved that this blessing be for the one standing between his knees. And even if it were Jacob this would cause no harm to Esau, for it would be impossible for Jacob to receive by virtue of his blessing something that was objectionable to Isaac and contrary to his intent. For this reason, he assumed that if it were Jacob, the Blessed One would not place in his mouth anything injurious to Esau; and if Jacob would be blessed in something which would not result in harm to Esau, this would be perfectly agreeable to him, for Jacob, too, had issued from his loins. In sum, all that he desired was that his blessing be productive of good, even if Jacob were its object. And being inclined to believe that it was, in fact, Esau (though this had not been conclusively established), he did not hesitate to bless him. And the Blessed One, loving Jacob, placed in Isaac's mouth when he blessed him, all the good destined for Jacob, whether by virtue of Isaac's blessing itself or by virtue of what had already been ordained for him in respect to dominion (and Isaac would never have presumed to request dominion for Esau).

And when Isaac finished blessing Jacob and saw that the Blessed One had placed in his mouth the words "Be a lord to your brother," he assumed this to confirm beyond a doubt that the one who had been blessed was Esau, not knowing that Jacob would not accede to kingdom by virtue of his blessing but that it had already been accorded him. For this reason, when Esau entered, Isaac was seized with great trembling and said (Ibid 33): "Who was it, then..." — in spite of which he concluded: "And he will be blessed, too." For he then realized that Jacob would not attain to dominion through his blessing (for this could have been contested as having been given in error), but that "the thing had gone forth from Hashem." And though [— thus the

Bereishis
27:20-22:
וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל-
בְּנוֹ מֵהֵרָא
מֵהֵרֶת לְמַצָּא
בְנִי וַיֹּאמֶר כִּי
הִקְרָה ה' אֵלָיִךְ
לְפָנַי: וַיֹּאמֶר
יִצְחָק אֶל-יַעֲקֹב
גִּשְׁה־נָא וְאִמְשֶׁךָ
בְנִי הָאֵתָה זֶה
בְנִי עֵשׂוֹ אִם-לֹא:
וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל-
יִצְחָק אָבִיו
וַיִּמְשְׁהוּ: וַיֹּאמֶר
הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב
וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו:

Bereishis
27:33:
וַיַּעֲבֹדוּ עִמָּיִם
(וַיִּשְׁתַּחוּ)
[וַיִּשְׁתַּחוּ] לָךְ
לְאֵמִים הִנֵּה גְבִיר
לְאֶחָיִךְ וַיִּשְׁתַּחוּ
לָךְ בְּנִי אֶמְךָ
אֶרְבִּיד אֶרֶר
וּמְבָרְכִיךָ בְּרִיד:

Bereishis
27:33:
וַיַּחֲדֵד יִצְחָק
חֲדָדָה גְּדֹלָה עַד-
מָאד וַיֹּאמֶר מִי-

מה' יתברך יצא הדבר, וגם כי אוכל
בתפלתי להסב אותה אליך אין זה מן
הראוי, כי איך אשא פניו, אף עלינו לרצות
אשר כבר רצה בו ה' יתברך.

implication of “And he will be blessed, too” —] I
could cause it to revert to you through my prayers,
this would not be proper, for how could I challenge
His desire! It is for us, too, to desire what the
exalted L-rd has desired!

אֲפֹא הוּא הוּא הַצֵּדִי
צִדִּי וְיָבֵא לִי וְאֶכֶל
מִכֶּל בְּטֶרֶם
תָּבֹא וְאֶבְרַכְהוּ
גַם-בְּרוּךְ יְהוָה: